

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVII

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Osebni dohodki na dnu

Zaradi povečanja deviznega priliva v celoti za 15 odstotkov, konvertibilnega pa za 22 odstotkov, je Jugoslavija v devizni bilanci letošnjih osmih mesecev prvič po treh letih dosegla presežek v zunanji trgovini v višini 52 milijonov dolarjev. Obenem je odplačala 2.08 milijarde dolarjev dolgov tujini, devizne rezerve pa so se povečale za 500 milijonov dolarjev. Prvič po nekaj letih naj bi spet porastel družbeni proizvod, 5-odstotna industrijska rast pa govori o oživljanju proizvodnje.

To so vsekakor pozitivni premiki, ki jih pri ocenjevanju gospodarskega položaja ne gre prezreti. Dokazujejo, da se s politiko realnega tečaja dinarja, realnih obresti, sproščanjem cen in drugimi gospodarskimi ukrepi tudi v našem gospodarstvu začneja uveljavljati logika tržnega gospodarjenja. Hkrati potrjujejo, da so bili doseženi z velikimi odrekami delovnih ljudi na vseh področjih, saj življenjski standard še nadalje pada.

Osebni dohodki namreč ne spremljajo oživljanja gospodarske rasti. V slovenskem združenem delu so se od avgusta lani do avgusta letos povečali za dobrih 46 odstotkov, vendar so zaradi še občutnejšega porasta cen realno za 4,4 odstotka nižji. Strmoglavo padanje življenjske ravni se očitno ne meni za resolucijsko določen 2-odstotni padec in še manj za sindikalno zahtevo, da bi letošnji realni dohodek ne smeli zaostajati za lanskimi. Vse nižji osebni dohodek — avgusta je znašal v Sloveniji povprečno 24.000 dinarjev — pri dobri polovici slovenskih družin zadošča le še za golo preživetje, saj porabijo za prehrano že okoli 60 odstotkov zaslužka.

Nizek osebni dohodek, ki je pri veliki večini delavcev kaj malo odvisen od produktivnosti, še manj pa od prizadevanosti in pridnosti posameznika, ne more biti motivacija za boljše delo, za več dela in za doseganje splošnih ciljev.

Višjih osebnih dohodkov ne bo moč doseči z resolucijami in sindikalnimi zahtevami. Te lahko predpišejo le merila za delitev, pogoje zanjo pa si mora ustvariti vsaka delovna ali temeljna organizacija sama. Že pri letošnjih polletnih rezultatih se je tudi na Gorenjskem pokazalo, enako je drugod po Sloveniji in Jugoslaviji, da je kar precej ozdov, ki so se ognili rdečim številkam le zaradi (pre)nizkih osebnih dohodkov. Oziroma zato, ker so si pozitivni rezultat zagotovili s tem, da so dali manj denarja za plače. Dokler vodilnih v teh delovnih organizacijah ne bo zaradi »pozitivne ničle« v poslovanju nihče poklical na odgovornost, dokler bodo sindikati le ugotavljali, da ima v tej občini, v tej regiji, toliko in toliko delavcev zajamčene dohodka, ukrenili pa nič, bodo osebni dohodki kljub temu, da je za prihodnje leto planirana zaustavitev padea življenjskega standarda, še naprej drseli navzdol.

Vse manj je tudi rezerv pri odrekanjih za dosego stabilizacijskih ciljev in tega se morajo načrtovalci razvoja v letu 1985 zavedati. Če se povsod ne bodo zavzeli za prekinitev padca osebnih dohodkov, bodo številke, kot jih ponuja osnutek zvezne resolucije za prihodnje leto, ki predvideva 16 odstotkov večji izvoz, najmanj letošnjemu porastu enako rast proizvodnje, za 2 odstotka večji družbeni proizvod in tudi rast osebne standarda, le resolucijske zahteve in številke na papirju.

L. Bogataj

Kdor pravočasno da...

Mnoge delovne organizacije več ali manj skrbno ohranjajo stike s svojimi upokojenimi delavci,

pripravljajo občasna srečanja z obdaritvijo. Nekatere na upokoje- ne kratko in malo pozabijo, nekatere spremljajo življenje tistih, ki so vložili veliko truda za razvoj delovne organizacije.

Koliko pomagati upokojencem, ki so v stiski od nizkih pokojninah, je vprašanje vesti in morale zaposlenih. Prejšnja leta so upokojenci nekako shajali, kakor so vedeli in znali, letos pa je draginja hudo potrkala na marsikatera vrata.

Ozumnice si marsikdo ob skromni pokojnini ne bi mogel kupiti, če se ne bi z letošnjim 1. oktobrom zvišale pokojnine. Tako bo vsaj za skromno kurjavo in krompir.

Nad vse lepo potezo pa je še pred vestjo o višjih pokojninah naredila majhna delovna organizacija LIP v Mojstrani, ki je brez velikih ceremonij in hvalisavih besed svojim 22 upokojencem poslala kuverto s 6.000 dinarjev in s pripisom: za ozimnico. Ker so pravočasno dali pravim, s dvakrat dali...

D. S.

Celovita predstavitev Jakčevega filatelističnega opusa Od osnutka do znamke

Z željo, da bi se mu še naprej zdravje klanjalo vsaj tako spoštljivo, kot se mi klanjamo njegovemu delu, je Ludvik Kaluža, predsednik skupščine škofjeloške kulturne skupnosti, minulo soboto na loškem gradu odprl republiško filatelistično razstavo, ki je posvečena 85-letnici Božidarja Jakca

Škofja Loka — V soboto, 22. septembra dopoldne, so v galeriji na loškem gradu slovesno odprli republiško filatelistično razstavo, posvečeno 85-letnici Božidarja Jakca. Dodani so še trije filatelistični jubileji: 50-letnica Filatelističnega kluba Ljubljana, 35-letnica Filatelistične zveze Slovenije in 35-letnica Filatelističnega društva Lovro Košir, Škofja Loka. Slednja je s sodelovanjem Loškega muzeja razstavo tudi pripravilo.

Običajne obiskovalce otvoritev razstav na loškem gradu so tokrat kar zaenkrat številni filatelisti, ki so prišli od vsepovsod iz Slovenije. Izredne pozornosti je bil seveda deležen mojster Božidar Jakac z ženo Tatjano, ki je še dolgo po otvoritvi razstave neutrudno podpisoval priložnostne dopisnice z žigi in katalog, ki so ga izdali ob razstavi, vsebuje pa celovit pregled njegovih osnutkov in znamk ter pisemskih ovitkov in poštinih žigov.

Uvodoma je v imenu Loškega muzeja spregovoril Andrej Pavlovec, ki je dejal, da je prav Božidar Jakac bistveno prispeval k temu, da je umetniška kvaliteta jugoslovanskih poštinih znamk dosegla svetovno raven. Na rešitveno vprašanje, kako je to dosegel, je odgovoril: »Edino s trdim delom, ki ga umetnikom današnji čas premalo priznava. Božidar Jakac je okoli leta 1949, ko je končal delo za znamke s Prešernovim likom, dejal: 'Ljudje niti ne vedo ne, ko lepijo znamko na pismo,

koliko napora in muk je treba, preden jo izdelaš. Ko sem delal risbe s Prešernovim likom za znamke, ki so bile natisnjene leta 1949, sem naredil 35 variant, preden sem dosegel zaželeno rešitev! Torej je umetniško ustvarjanje trdo in sadove Jakčevega dela smo v zadnjem času videli na različnih razstavah z najrazličnejših področij umetniškovega širokega razpona. Vendar na nobeni izmed teh razstav nismo mogli pogledati tako globoko v intimo umetnikove delavnice, kakor prav na pričujoči razstavi v Škofji Loki, ki nam kaže ves postopek in vse napore, kako priti do dokončne oblike umetniškega dela. V našem primeru je to res po velikosti le majhna znamka, a veliko po vsebini umetniški potenci. In ljubezni do dela. Ni naključje, če sem rekel ljubezni, saj jo je v Jakčevem delu, v njegovi osebnosti in umetnosti več kot česar koli drugega.»

Besedo je povzel predsednik Filatelistične zveze Slovenije Valter Ratner, ki je spregovoril o izjemni ustvarjalni moči Božidarja Jakca. Orisal je njegov filatelistični opus, ki je seveda filatelistom posebej ljub. Filatelisti so akademika Božidarja Jakca pred petimi leti vključili v svoje vrste kot častnega člana Filatelistične zveze Slovenije, na sobotni slovesnosti pa mu je Valter Ratner izročil zlato medaljo Verigar.

Predsednik slovenskih filatelistov ni pozabil pohvaliti prizadevnih škofjeloških filatelistov, ki so pripravili razstavo. Med trinidesetimi slovenskimi filatelističnimi društvi s tri tisoč člani, mladinci in pionirji, sodi škofjeloško med manjše, saj ima 35 članov in mladinski krožek. Toda po dejavnosti sodi med deset najboljših v Sloveniji. Odlično je organizirano, poiskalo je prostor za razstave, vsako leto pripravi vsaj eno razstavo in izda priložnostni ovitek, člani imajo odlične zbirke, ki so že pobirale priznanja. Med najzaslužnejše člane škofjeloškega filatelističnega društva sodijo Albert Murn, Nikola Dopudja, Aleksander Elsner, Savo Šink in Janez Cerkovnik.

M. Volčjak

Božidar Jakac je še dolgo po otvoritvi razstave neutrudno podpisoval priložnostne kataloge, ovornice, priznanja. Na sliki poleg Božidarja Jakca stoji Stanislav Čičerov, dober poznavalec Jakčevega dela na področju filatelije in pisec prispevka v katalogu, od njem Matjaž Cepin, predsednik škofjeloške občinske skupščine, na skrajni levi pa Albert Murn, eden najbolj prizadevnih članov Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka, ki je s sodelovanjem Loškega muzeja razstavo pripravilo.

Železarji terjajo analizo

Jesenice — Znano je, da pokojnine hudo zaostajajo za rastjo življenjskih stroškov, vendar pa se pri številnih upokojencih jeseniške Železarne pojavljajo še drugačni problemi.

Današnji upokojenci so odhajali v zasluženi pokoj v različnih letih in ob različnih pokojninskih zahtevah in osnovah: nekaterim so se šteje, denimo, v pokojnino nadure, drugim spet ne in zgodilo se je, da imata dva upokojenca, ki sta se upokojila v kratkem časovnem zamiku treh mesecev, tudi do 2.000 in več dinarjev različni pokojnini, čeprav sta delala na enako zahtevnem delovnem mestu.

Upokojenci se vse dozda niso priželevali, le razpravljali so o teh vprašanjih v društvi upokojencev. Današ pa je žal tako, da ima največ upokojencev pokojnino v zajamčeni znesku, kar je hudo nepravilno. Zavestno so se odpovedovali zaščiti in zavestno delali nadure ob raznih novogradnjah in velikih naročbah, zato ni prav, da so zdaj tako hudo prikrajšani. Žalostno je, da nedanji livarji, žičarji in martinarji ob današnjih cenah živijo že ob kruhu in vodi, še posebej tisti, katerih žena ni bila zaposlena.

Zato se je zbor delegatov za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Železarne odločil, da bo stalno spremljal načine uskladitve najnižjih pokojnin med letom. Seveda so soglašali s predlogom druge uskladitve pokojnin v letošnjem letu, da se od 1. oktobra letos povečajo vsem upokojencem v Sloveniji za 11 odstotkov, z veljavnostjo od 1. januarja letos dalje. Vendar so obenem sprejeli pobudo delegatov iz Železarne, da se mora opraviti analiza za zaostajanje pokojni železarjev.

D. S.

Pri Žbontarju v Davči je bilo v nedeljo srečanje aktivistov OF škofjeloškega okrožja. V spomin na medvojnne dogodke so na hiši odkrili spominsko ploščo. Okrožnemu odboru aktivistov OF so podelili domicil, partizanskim tehnikom in tiskarjem pa so izročili spominske značke in listine OF. — Foto: L. Bogataj

Nikoli ne bo poplačano njihovo gorje — Lepa, velika je bila nedeljska proslava v Gozdu, kjer so se z domačini srečali borci Kokrškega in Gorenjskega odreda, aktivisti OF kranjskega okrožja in koroški partizani. Ob tej priložnosti so se borci domačinom, ki so med zadnjo vojno ob požiganih domovih preživljali najtežje čase, skromno oddolžili: poklonili so jim spominske prte Kokrškega odreda, vsem družinam pa je posebna priznanja za njihovo pomoč v času borbe podelil tudi odbor Gorenjskega odreda. — Foto: D. Dolenc

V poslovalnici Market Šobec vam Murka Lesce nudi razno živilsko blago

z 20 % popustom

od srede 26. septembra do ponedeljka 1. oktobra

Odprto vsak dan od 8. do 18. ure

tudi v nedeljo

Za nakup se priporoča Murka Market Šobec

Poštarji pobirajo naročnino za Glas. Prosimo, poravnajte jo.

Še bi šli na tako pot

9-dnevni pohod po poteh Kokrškega odreda se je v nedeljo zaključil v Gozdu. Pohodniki so se tu pridružili borcem, ki so prišli na proslavo. Za njimi je okrog 120 kilometrov peš poti, ki jih je vodila skozi štiri gorenjske občine. Pota Kokrškega odreda so bila seveda daljša, širši je bil njegov teritorij. Posebno teritorij prvega Kokrškega odreda. Toda že prvi pohod borcev Kokrškega odreda po nekdanjih poteh pred več kot desetimi leti, posebno pa še ta, je začrtal poti, po katerih naj bi v bodoče hodili mladi, da bi spoznavali našo ožjo domovino, da bi se ustavljali pri spomenikih padlih, pri partizanskih tehnikah in bolnišnicah, pri domačijah, ki so vse, kar so imele, delile za borci, da bi znali ceniti našo borbo in naše žrtve. In ne nazadnje, taki pohodi so tudi rekreacija, merjenje moči in krepitev naše telesne zdržljivosti.

Pohod po poteh Kokrškega odreda je bila edinstvena manifestacija po 40-letnici praznovanja obnove Kokrškega odreda. Na tej poti so se pohodnikom priključevali mladi, da je kolona včasih štela tudi okrog 300 ljudi. Radi bi, da bi ta pot postala tradicionalna. Po njej ne bodo več dolgo hodili borci, njih moči pešajo, zato so pa tu mladi, ki bodo

prav na teh poteh spoznavali našo domovino in se krepili za zahteve, ki jih prednje postavlja domovina danes.

Mirko Sajovic, upokojenec iz Bistrice pri Trziču: »73 let sem star, pa se nisem ustrašil te poti. 33 let sem bil praporščak v Trziču in vrsto let sem nosil tudi prapor Kokrškega odreda. Ko sem slišal in bral, da bo organiziran pohod po poteh Kokrškega odreda in da ga bo vodil sam komandant Janko Prezelj, sem se takoj odločil, da grem. Hotel sem videti, kje so hodili gorenjski partizani. Jaz sem bil že leta 1941 izseljen v Valjevo in sem se tam priključil srbskim in bosanskim partizanom. Ranjence sem vozil čez Drino. Le od daleč sem slišal za zmage naših partizanov. Zdaj sem pa poblizje spoznal njihova pota. Nič

mi ni žal. Če bi bil pohod še kdaj organiziran, bi še šel z njimi. Dokler bi le mogel.»

Andrej Babič, šel obveščevalnega centra Kokrškega odreda: »Moram reči, da je bil to, kljub slabemu vremenu, lep pohod. Znova prehodim kraje, ki si jih nekoč, srečujes ljudi, s katerimi si delil vse dobro in slabo. Ne morem reči, da smo pohodniki doživeli prav tako tovarištvost kot takrat, toda vsaj polovico tistega pa. Vesel sem, da sem se zmožem to pot. Sprva ne zaupaš svojim močem. Danes bi bil pa pripravljen to pot takoj še enkrat narediti. To je nekakšna preskušnja moči. Spet dobiš zaupanje vase. Vesel sem, da je bilo z nami toliko mladih. Še bolj sem pa vesel, da smo obiskali ljudi, ki so nekoč toliko naredili za nas. Še vedno so tako naši,

še vedno radi vidijo, da pridemo, sprašujejo za tega, onega. Prej bi si že morali omisliti take pohode, ne šele po 40 letih.»

Ilija Marič, mlajši vodnik TO Trzič: »Vesel in srečen sem, da sem hodil s slovenskimi borci. Zdi se mi, kot bi bil sam tu v vojni. Ni bil težak ne prapor, ne orožje, ki ga nosimo teritorialci s seboj. Počasen sem, da sem spoznal borce Kokrškega odreda, njihovega komandanta Staneta. Take pohode bi morali narediti v vsaki republici, tudi pri nas v Bosni. To ti ostane v spominu za celo življenje. Ne moreš pozabiti srečanj borcev s starimi ljudmi na domačijah, v hirbih. Vidim, da so bili to prav-taki srečni, čudoviti ljudje, kot pri nas. Lepo je bilo res in še bi šel na tako pot.»

D. Dolenc

Pri Žbontarju so se srečali aktivisti

V spomin na čas, ko so v hiši delovali organi in forumi okrožja Škofja Loka in na dan, ko je okupator zažgal domačijo, so v nedeljo na Žbontarjevi hiši v Davči odkrili spominsko ploščo — Podelili so tudi domicil Okrožnemu odboru aktivistov in podelili spominske značke in listine OF medvojnim tehnikom in tiskarjem

Davča — Na Žbontu v Davči so se v nedeljo dopoldne zbrali na srečanju aktivisti OF škofjeloškega okrožja. Zbrali so se v počastitev 40-letnice, kar so pri Žbontarju delovali forumi in organi okrožja Škofja Loka — KPS, OF, SKOJ, SPZZ in gospodarska komisija, hkrati pa so na hiši odkrili spominsko ploščo, posvečeno tem dejavnostim in marcu 1945, ko je na pragu svobode okupator zažgal domačijo in ustrelil gospodarja Antona Ranta.

Srečanje so izkoristili še za dve slovesni dejanji. Na osnovi sklepa občinske skupščine Škofja Loka so podelili domicil Okrožnemu odboru aktivistov OF za škofjeloško okrožje. Listino je v imenu občinske skupščine podelil predsednik Matjaž Čepin, sprejel pa jo je predsednik odbora Ivan Bizant. Tiskarjem in tehnikom ilegalnih tiskarn in tehnik Gorenjske pa so izročili spominske značke in listine OF. V Davči je bilo 1944 in 1945 več tiskarn in tu je med drugim nastala tudi znamenita podoba Prešernove Zdravljice. Priznanja so v nedeljo dobili vodje tehnik in tiskarn, organizatorji, prvi izdelovalci štampiljk, znani risarji, požrtvovalni gostitelji tehnikov in tiskarn, graditelji bunkerjev, zvesti kurirji in drugi sodelavci.

Slavnostni govornik Milan Loštrek je v svojem govoru opisal delo OF skozi vojna leta. Povedal je, da je na področju škofjeloškega okrožja že leta 1941, posebno pa leta 1942 do nagle rasti organizacij OF, katerega organizatorji so bili predvsem predvojni komunisti, čeravno še maloštevilni, vendar je program KP sprejel tudi organizacija OF kot nosilec najširše aktivnosti in mobilizacije vseh slojev prebivalstva na tem delu Gorenjske. To je dokazala Poljanska vstaja, Dražgoše, Jelovica, Rovt in drugi pomembni dogodki. Kako pomembna je bila dobra organiziranost tako partizanskih enot kot mreže OF, priča tudi podatek, da je v prvih štirih letih v okrožju Škofja Loka delovalo 18 okupatorjevih postojank, leta 1945 pa so bile sovražniške postojanke le še v Gorenji vasi, Škofji Loki, Selcah, Medvodah, Šentvidu in Smedniku.

Mladina Selške doline je ob tej priložnosti organizirala pohodno enoto, ki je ob prihodu predala raport predsedniku okrožnega odbora aktivistov OF Tonetu Peternelu-Igorju. Kratke kulturne programe pa so pripravili pionirji iz osnovne šole Železniki.

L. B.

Zakaj je sestanek v krajevni skupnosti pomembnejši od partijskega

Komunisti Alpine so spregovorili predvsem o svoji aktivnosti — ZK mora biti bolj vključena v dogajanja v delovni organizaciji

Žiri — Komunisti Alpine, ki so v petek zvečer razpravljali o uresničevanju usmeritev 13. seje CK ZKJ, so to pot spregovorili predvsem o sebi, svoji aktivnosti v osnovnih organizacijah in svojem delu. Že udeležba komaj tretjine vabljenih na petkovem sestanku, je bila dovolj pomemben vzrok za razpravo. Res se je precej članov opravičilo, vendar nekateri med njimi z izgovorom, da imajo nujnejši sestanek v krajevni konferenci SZDL, krajevni skupnosti ali drugje. Zakaj je sestanek v krajevni samoupravi pomembnejši od sestanka osnovne organizacije?

Na sestanku se je oblikovalo mnenje, da je vzrok za neaktivnost treba iskati med drugim tudi v samih sestankih. Ti so pogosto slabo pripravljani, na njih se preveč govori le o delu osnovne organizacije, razpravlja se preveč ločeno od dogajanj v delovni organizaciji; o problemih, ki tiščijo ljudi, komunisti premalo ali prepozno spregovorijo.

Prav sedaj se v Alpini pripravlja sprememba organiziranosti tozda Prodaja in delovne skupnosti služb. O njej so že spregovorili na samoupravnih organih, in zborih delavcev, o njej so pisali v tovarniškem glasilu Delo — življenje, komunisti pa so o predlogu razpravljali šele na petkovem sestanku, ko je praktično že vse odločeno. Podobno je tudi pri drugih vprašanjih. Kot je dejal eden od komunistov, bo težko zagotoviti udeležbo in večjo

aktivnost, če se bodo le zbirali, po štiri ure razpravljali o vsem mogočem in se potem razšli brez konkretno določenih nalog.

Zato so sklenili, da bodo odslej sestanki boljše pripravljani. Na vsakem se bodo pogovorili o problemu v tovarni. Tako bodo na prvem naslednjem sestanku o problemu prevelikih zalog in predlagali ukrepe. Ker je bilo na sestanku precej pripomb o obveščanju v delovni organizaciji, ki je pomanjkljivo, čeprav imajo svoj časopis, informator in zbornice delavcev, bodo eno naslednjih sej namenili tem vprašanjem. Spregovorili bodo tudi o delovni disciplini.

Vsekakor pa se bodo komunisti morali tudi v razpravah v osnovnih organizacijah bolj približati poslovanju, mimo njih ne bodo smela prizadevanja za doseganje boljših poslovnih rezultatov, kritično bodo morali spregovoriti o planih in to s ciljem motivacije vseh ljudi za doseganje planiranih ciljev. Če ugotovljajo, da se je zaradi padca življenjskega standarda interes ljudi zožil na osebne dohodke, ni vzroka za pasivnost tudi v osnovni organizaciji. Dolžnost komunistov je, da spodbudijo razprave o pridobivanju dohodka, ki je že z 1 odstotnim zmanjšanjem stroškov lahko toliko večji, da se ob koncu leta razdeli še najmanj ena trinajsta plača.

L. Bogataj

Martin Košir:

Nobenih nasvetov ne potrebujemo

Slavnostni govornik na nedeljski proslavi v Gozdu je bil Martin Košir, republiški sekretar za ljudsko obrambo SR Slovenije. Iz njegovega govora povzemamo nekaj misli:

● Leto, ki so sledila po svobodi, so danes kot spomin na en sam polet, na eno samo željo, da čimprej uresničimo to, kar je bilo v času vojne le vizija. In če danes pogledamo okoli sebe, je treba reči, da smo to vizijo temeljito začeli uresničevati. Naša mesta, vasi, domovi, tovarne, šole, naše delo in življenje potrjuje dosežene uspehe.

● Imeli smo težave, tudi danes jih imamo. V velikem meru zato, ker so naše želje prevečkrat prehitvale naše možnosti. Ekonomska nasprotja in neskladja v svetu povečujejo politične in druge napetosti. Vse to vpliva tudi na naše razmere. Srečujemo se s problemi v gospodarstvu. Temeljne usmeritve za naše delo in razvoj smo zato določili v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije. Pri tem postopno dosegamo pozitivne premike. Največ težav še vedno povzročajo inflacijska gibanja in padanje življenjskega standarda. Nekateri so zato malodušni, drugi kritizirajo in tretji samo učijo, kako bi morali reševati nastale probleme. Danes potrebujemo predvsem zaupanje v lastne sposobnosti in odločenost, da te težave presežemo. Preseči pa jih je mogoče le s trdim in načrtovanim delom, z boljšim gospodarjenjem in z manj samozadovoljstva.

● Posamezniki govorijo o krizi naše družbene ureditve. Toda vprašam se, ali se nam v preteklosti ni bilo treba boriti za katerikoli stvar? Ali nam je bilo kaj podarjenega? Svoboda, mir, varnost, družbena lastnina — vse, prav vse smo si morali priboriti. Tudi za razvoj samoupravljanja, te temeljne vred-

note naše družbe, se je treba boriti. Vedno in vsak dan.

● Sedanje razmere pri nas spretno izkoriščajo tudi nekateri, ki jim je naša samoupravna socialistična družba trn v peti. Ocenili so, da je prišel njihov čas in z zlorabljanjem demokratične ureditve skušajo uveljaviti svoje pozicije. Želijo kompromitirati našo narodnoosvobodilno borbo, politični sistem in politiko Zveze komunistov ter posplošujejo naše napake. Pojavljajo se ideje in spravi z domačimi izdajalci in njihovi rehabilitaciji. Razni »intelektualci« prikrito ali odkrito ponujajo svojo zamisel sprememb družbenega sistema. Za vse velja: ni rehabilitacije, ni sprave, nobenih nasvetov ne sprejemamo in ne potrebujemo. Prava vsebina teh poskusov je namreč tista, s katero se srečujemo že vse povojno obdobje v emigrantskih in drugih sovražnih nastopih, pa naj prihajajo z ene ali druge strani. Predrago smo plačali temeljne vrednote našega dela in življenja, da bi jih lahko tako poceni prodali. Dovolj moči, sposobnosti in optimizma imamo, da bo tudi prihodnost odvisna le od nas samih.

Sindikata in sociala

Ob vse hitrejšem padcu življenjskega standarda si letni delavec s povprečno plačo ne more brez pritrgovanja kupiti jave za zimo, ne more redno plačevati stroškov ogrevanja stanovanjskih hišah, zato naenkrat vsi veliko pričakujemo sindikata.

Sindikata je vedno štivil življenjske in delovne pogoje ter se zavzemal za primerne osebne dohodke. Zato mora pokazati vse svoje sposobnosti.

V številnih osnovnih organizacijah pa se je pokazalo, da kat zmožen gasiti le trenutne, najbolj pereče probleme. Vse podpore so sicer vredna sindikalna prizadevanja, da bi bil čimmanj revežev, podeljujejo se socialne pomoči, a problem njih se tako ne da rešiti.

Ponekod sestavljajo liste z najnujnejšimi ukrepi, ki naloma zaščitili delavcev standard. Govorijo o socialnih karticah, nju socialne pomoči, subvencijah pri stanarini in celo pri opremi sindikat samo razširja listo socialnih podpirancev. Niso danes zaposlen, si ne želi milosti in se znajti na takšnem sestanku vendar dela! In če z zaslužkom ne more preživljati sebe in družine, tem je z njegovim plačilom hudo narobe.

Menda ne bomo postali narod socialnih podpirancev, najbolj akutne socialne probleme tudi tako, da solidarnost, nar od članarine in ga preliva v tiste delovne organizacije, ki reje osnovati sklada skupne porabe. Menda zdaj ne bomo kriterijev za socialne pomoči, subvencionirali vsenaokrog in li delavčev zavest?

Rešitev je več kot jasna: takšna delitvena razmerja osebne dohodke, ki bodo zagotavljala zajamčene prejemke delavcev, katerimi bodo lahko živeli. Le v zares izjemnih primerih se diktat tudi zateče k raznim kategorijam socialnih pomoči in pomoč sociala.

Mnenja, vprašanja, pripombe Tomaž Košir, Alpina Žiri: ZK tudi pred svojim pragom

»Že nekaj let se veliko govori o zmanjševanju režije v delovnih organizacijah, še več pa o zmanjševanju takoimenovane družbene režije. V zvezi s tem bi vprašal, kaj je Zveza komunistov naredila v svojih vrstah, da bi zmanjšala stroške svojega dela in da bi zmanjšala režijo.

V Delu, ki je izšlo 19. julija letos, sem namreč med drugim prebral, da se je lani v Jugoslaviji zbralo s partijsko članarino 6,8 milijard dinarjev. Zapisano je bilo tudi, da je poklicno v raznih forumih ZK po vsej državi zaposlenih 6.150 ljudi. Zadnjih deset let se je število zaposlenih v organih ZK poveče-

valo za 4,5 odstotka, lani pa se je število poslenih povečalo za 2 odstotka.

Meni se zdi to zelo velika številka, mo statistično in približno izračunano predpostavko, da ima vsaka občinska organizacija 3 profesionalce, potem jih je v občinskih organizacijah v Jugoslaviji znano 1800 zaposlenih, če je v vsakem pokrajinskem in pokrajinskem komiteju ZK poslenih, je to 800 delavcev in če je ZKJ zaposlenih kar 1000 delavcev, skupno 3600 delavcev. To je še vedno manj, kot je dejansko zaposlenih, zakaj in kje je toliko zaposlenih, vse se porablja članarine ZK, ki je v

Menim, da bi na CK ZKS kot tudi morali začeti razpravo tudi o zmanjševanju režije v lastni organizaciji, saj Zveza komunistov ni nobena izjema, temveč je del naše družbe in njena režija je del družbene režije. Kot komunisti nimam, da ne bi bilo prav, če bi ZK drugoval k zmanjšanju režije, sama pa ne namen nič ne naredila.

Zadovoljna oba — kmet in kombinat

Albin Okorn, 48-letni gospodar na Oreharjevi kmetiji v Srakovljah, je ob 20-letnici Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske prejel priznanje 1300-članskega delovnega kolektiva za uspešno sodelovanje in skrbno rejo pitancev.

Srakovlje — Albin Okorn iz Srakovelj, iz vasi v krajevni skupnosti Kokrica, je eden izmed 500 koopepantov, ki prek zadruge sodelujejo s kmetijsko živilskim kombinatom Gorenjske. Za pogodbeno rejo pitancev se je odločil pred dvema desetletjema. Najprej je sodeloval z nakelsko zadrugo, potem s škofjelško in kranjsko klavnico, z združitvijo obeh pa s temeljno organizacijo Mežizdelki, ki v okviru kombinata organizira pogodbeno pitanje za celotno gorenjsko območje.

V začetku šestdesetih let so bile v kmetijstvu klavne razmere, se sponja Albin. »Čeprav smo redili v hlevu od 16 do 18 glav živine in poleg tega pridelovali še različne poljščine, je bil dohodek skromen. Zadošča mi je komaj za dostojno preživljanje živine družine, za davke pa je večina denarja že zmanjkalo. Ja, tudi rubežniki so prišli naokrog in nam odvzeli poldrugi hektar zemlje, ki pa smo jo kmalu kupili nazaj. Tazrat se je komaj splačalo delati na kmetiji, veliko lažje je bilo zaslužiti v tovarni. Štiri hektare zemlje smo na tri leta dali v zakup zadrugi, sam

pa sem se zaposlil, najprej v zadrugi, potem v Petrolu in zatem še za deset let v kranjski Iskri. Že takrat, ko je žena zgubila roko in ji je molza postala nerodno opravilo, smo začeli razmišljati, da bi kmetijo preusmerili v rejo pitancev. V tistem obdobju za to še ni bilo možnosti in smo oklevali. Zamisel smo lahko uresničili šele sredi šestdesetih let, ko smo s pitanci prvič napolnili hlev in še bližnji prostor.»

Pogodbeno sodelovanje in načrtna reja za znanega kupca sta tudi na Oreharjevo kmetijo prinesla napredek. Pred dvajsetimi leti so kupili prvi stroj. Ko je Albin kar iznenada pripeljal k hiši kosilnico BCS, so bili domači nejevoljni. Kajpak — družina je bila številčna, denarja bolj malo. Kosilnica je že čez par let dobila družino — traktor, plug za oranje, zgrabljajnik. Kasneje so nabavili še ostale stroje, ki jih potrebujejo za spravilo trave in silažne koruze. Hlev je naenkrat postal pretesen in v začetku osemdesetih let so s prihranki in posojilom, ki ga je odobrila nakelska zadruga, začeli graditi nov hlev za 75 glav živine in dva ko-

ritasta silosa prostornine 340 kubičnih metrov. Letos so na novozgrajenem hlevu uredili sušilnico na segreti zrak. Draga je bila, prek 600 tisočakov; še toliko, če ne več, bo veljal udarni puhalnik s premikajočimi cevmi. Po prvem letu so zadovoljni; s sušilnico, ki izkorišča sončno energijo, so travo hitreje posušili in ob tem dosegli tudi boljše kakovost krme. Dobro so zagnojili travnike, travinje se zdaj izkorišča bolje kot nekdaj. V desetih letih so prešli iz dveh košenj na tri, na petih hektarih travnikov že celo na štiri košnje.

Letos so na Okornovi kmetiji zredili za kombinat že 70 goved: 52 telet do teže 500 do 600 kilogramov ter 18 pitancev od 220 kilogramov do končne teže. Pogodbene obveznosti so doslej presegli za sedem ton, do konca leta pa so še dobri trije meseci. Zdaj imajo v novem in starem hlevu 62 glav živine, pet lastnih in 57 od Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske, čez tri tedne jih bodo dobili še 25.

»Za zdaj se nad tovrstnim sodelovanjem s kombinatom ne moremo pritoževati, čeprav je res, da je donosno šele pri večjem številu pitancev,« pravi Albin. »Kombinat nam redno dobavlja krmila. Za vsak kilogram prirasta dobimo 4 oziroma 5,5 kilograma, odvisno od tega, ali pitamo le do 220 kilogramov ali do končne teže — 500 do 600 kilogramov. Živina je zavarovana, odkup zagotovljen. Ob letošnjem mesnem izobilju smo privrkat imeli pitance v hlevu dlje, kot smo se dogovorili. To nas skrbi, da se ne bi ponavljalo, po drugi strani pa slišimo, da bo mesa še manjkalo.«

(cz)

Kmetijski nasvet Siliranje koruze

Na Gorenjskem, kjer je prevladujoča kmetijska dejavnost živilnoroja, je zelo razširjeno pridelovanje koruze za siliranje. Kvalitetna koruzna silaža, ustrezno dopolnjena z beljakovinami, namreč omogoča dobro prirejo mleka in mesa.

Koruzo lahko siliramo v stolpnih in koritastih silosih ter v kupu pod folijo. Za siliranje so zlasti primerni hibridi, ki na prehodu iz voščene v fiziološko zrelost obdržijo popolnoma zelene liste. Ko se odločimo za siliranje, naj ima koruza okrog 30 odstotkov sušine. Na tej stopnji zrelosti je zrnje že porumenelo, pri stisku z nohtom pa se pokaže, da je še voščeno in moknato. Ker letos dozorevanje koruze kasni, je nevarnost, da bi s siliranjem začeli prezgodaj. S tem bi izgubili veliko hranilnih snovi, prevlažna silaža bi neugodno vplivala na prebavo in živali bi jo celo odklanjale.

Pri siliranju razrežemo koruzo na kratko, na 4 do 6 centimetrov dolgo. S hitrim polnjenjem silosa in dobrim tlačanjem zmanjšamo izgube, nevarnost naknadnega vrenja (fermentacije) in izboljšamo kakovost silaže. Takoj po končanem polnjenju silos pokrijemo s folijo, to pa obtežimo s peskom, zemljo ali z žagovino.

Do naknadnega vrenja pride pri odvzemu silaže. Ta se najprej greje, nato pa začne plesniti. Glavni »krivec« je zrak, ki je ostal med krmo ali kasneje vdri v silažo. Plesniti začne tudi zaradi preamajnega dnevnega odvzema ali zavoljo močnega rahljanja silaže. Največja nevarnost pri siliranju je ogljikov dvokis, ki v velikih količinah nastaja pri vrenju. Plin je težji od zraka, zato se dlje časa zadržuje v silosu. Pred vsakim vstopom v stolpni silos, predvsem pa pri prekinitvi siliranja, je treba silos temeljito prezračiti.

Zivorejsko-veterinarski zavod Gorenjske — Kranj

Gorenjci zaslužili 6 odstotkov manj kot lani

V gospodarstvu Slovenije so osebni dohodki in sredstva za skupno porabo delavcev ob 60,7 odstotni rasti dohodka, porasli za 44,2 odstotka in s tem v rasti zaostajali za 27,2 odstotka. To pomeni, da bi v povprečju delavci v slovenskem gospodarstvu lahko izplačali višje osebne dohodke, kot so jih ob 2,7 odstotni rasti industrijske proizvodnje, 11,3 odstotka večji donosnosti uporabljenega poslovnega denarja, 0,2 odstotni manjši gospodarnosti poslovanja, 56,4 odstotni rasti dohodka na delavca in 4,6 odstotni rasti deleža konvertibilnega izvoza v celotnem prihodu.

Nasprotno temu, se je gorenjsko gospodarstvo obnašalo manj gospodarno in je za osebne dohodke razdelilo več kot to določa družbeni dogovor o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov. Ob 45,7 rasti dohodka so osebni dohodki in sredstva za skupno porabo delavcev porasla za 41,7 odstotka in so le za 8,8 odstotka zaostajala za dohodkom zato so tudi sredstva za akumulacijo porasla za odstotek manj kot dohodek.

Kljub temu, da je bilo za osebne dohodke razdeljenega več denarja, kot predvideva družbeni dogovor pa so realni osebni dohodki na Gorenjskem še bolj upadli kot velja povprečje za Slovenijo. V Sloveniji so manjši za slabih 4,4 odstotka, na Gorenjskem pa kar za 6 odstotkov.

To pomeni, da so se osebni dohodki na Gorenjskem v prvem polletju povečali manj kot v drugih regijah, kljub temu pa več kot dovoljujejo poslovni rezultati. Ti so se namreč v zadnjem času precej poslabšali. Industrijska proizvodnja je bila v prvem polletju večja le za 1,4 odstotka, za 2,9 odstotka se je povečala donosnost uporabljenih poslovnih sredstev, za 4,6 odstotka je padla gospodarnost poslovanja, dohodek na delavca je porasel za 42,7 odstotka in za 12 odstotkov delež konvertibilnega izvoza v celotnem prihodu. Ti rezultati dovoljujejo 36,6 odstotno rast osebnih dohodkov ali za 5,1 indeksnih točk manj kot je bila dosežena. Z drugimi besedami to pomeni, da bi glede na poslovne rezultate, gorenjski delavci lahko razdelili za osebne dohodke 535 milijonov dinarjev manj. Pri tem velja dodati, da resolucijske zahteve in določil dogovora niso spoštovali v nobeni občini. Še najbližje so v Škofji Loki in Radovljici, kjer so tudi delovni in poslovni rezultati gospodarstva zadovoljivi.

Nadaljni padec realnih dohodkov bo moč ustaviti le z izboljšanjem gospodarnosti poslovanja. Že do konca leta bi se morala gospodarnost povečati vsaj do republiškega področja, sicer določil dogovora ne bo moč izpolniti. To z drugimi besedami pomeni, da bo od nadaljevanju sedanjih gospodarskih gibanj gorenjsko gospodarstvo zaostajalo tako po poslovnih rezultatih kot po rasti osebnih dohodkov za slovenskim. Hkrati pomeni, da bo standard gorenjskega delavca (v povprečju) še hitreje padal, kot to velja za Slovenijo.

L. Bogataj

Največji izvoznik je Kranj

Med gorenjskimi občinami se z največjim izvozom lahko pohvalijo delovne organizacije v Kranju, predvsem Planika

Jesenice — Industrijska proizvodnja se je v šestih mesecih na Gorenjskem le nekoliko dvignila, če jo primerjamo z enakim lanskim obdobjem, rast pa je bila manjša kot v Sloveniji. Od desetih panog, ki predstavljajo 90 odstotkov vrednosti industrijske proizvodnje na Gorenjskem, sta proizvodnja tekstilne preje in tkanin ter proizvodnja usnjene obuvene in galanterije povečali proizvodnjo bolj kot enaki panogi v Sloveniji. Zaposlenost se je v prvem polletju povečala za 1,5 odstotka.

Po podatkih Narodne banke Slovenije se je celotni izvoz gorenjskega gospodarstva povečal za 8 odstotkov, v Sloveniji pa za 10 odstotkov. Izvoz na konvertibilno področje se je povečal za 11 odstotkov, v slovenskem merilu pa za 16 odstotkov. Klirinški izvoz se je v Sloveniji zmanjšal za 8,5 odstotka, na Gorenjskem pa se je povečal za 3 odstotke.

Gospodarstvo na Gorenjskem je v primerjavi z republiko že nadpovprečno izvozno usmerjeno in zaradi tega tudi ne moremo pričakovati izjemnih dosežkov. Izvozni dosežki so dobri, če se upoštevajo vse ovire, ki zmanjšujejo izvozna prizadevanja.

Povsem drugače pa je z deviznimi prilivi in odlivi. V prvih petih mesecih je devizni dotok od izvoza na konvertibilna področja močno zaostajal za realnim izvozom blaga. V prvih petih mesecih se je konvertibilni izvoz povečal za okoli 20 odstotkov, dotok od izvoza pa le za 6 odstotkov. Eden glavnih vzrokov za slab devizni priliv iz blagovne menjave je naraščanje nederavnih poslov, kot so kompenzacije, kooperacije ali maloobvmejni promet.

Gorenjska je bila v prvih šestih mesecih letos udeležena v skupnem slovenskem izvozu 13-odstotno, v uvozu pa 12-odstotno. Med gorenjskimi občinami se z največjo zunanjetrgovinsko menjavo lahko pohvali občina Kranj, ki ima 50 odstotkov vsega gorenjskega izvoza in 53 odstotkov gorenjskega uvoza. Največjo rast celotnega izvoza je dosegla občina Jesenice, 25 odstotkov, uvoz pa najbolj povečala občina Kranj, za 17 odstotkov. Uvoz sta zmanjšali občini Jesenice in Trzin, v prodaji na konvertibilno tržišče pa je najbolj napredovala jeseniška občina, saj se je njen konvertibilni izvoz povečal za 51 odstotkov.

Gorenjsko gospodarstvo nasploh bremenijo hudi stroški surovin, materiala, energije in negativnih tečajnih razlik. Ugotovljena rast sredstev za amortizacijo po predpisanih minimalnih stopnjah je v primerjavi z rastjo stroškov izredno skromna. Glede na splošna gibanja cen in s tem tudi na rast cen opreme in gradbenih storitev ta sredstva ne morejo nadomestiti porabljenih sredstev. Ob visoki odpisanosti osnovnih sredstev je tako skromna rast amortizacije zares zaskrbiljujoča, tako za Gorenjsko kot tudi za Slovenijo.

V polletju so se negativne tečajne razlike povečale za 101 odstotek, v Sloveniji za 28 odstotkov. Saldo pozitivnih in negativnih tečajnih razlik na Gorenjskem je 444 milijonov dinarjev, v Sloveniji pa znaša 2.897 milijonov dinarjev.

Vse izgube znašajo 2 milijona 490 tisoč dinarjev, kar predstavlja petkratno povečanje glede na lansko prvo polletje, v Sloveniji pa so se zmanjšale za 9 odstotkov. Izgube je zabeležilo 34 temeljnih organizacij na Gorenjskem, ki zaposlujejo 8.000 delavcev ali 11 odstotkov vseh zaposlenih na Gorenjskem. Obračunana izguba je večinoma posledica nesorazmerij med cenami surovin, materiala, energije ter cenami gotovih izdelkov in storitev, v majhni meri pa posledica sezonskega značaja poslovanja posameznih delovnih organizacij.

Vse gospodarske rezultate je temeljito obravnaval tudi medobčinski svet zveze sindikatov za Gorenjsko, v tem obdobju pa jih bodo analizirali po vseh gorenjskih občinskih sindikalnih svetih in jih posredovali svojim osnovnim organizacijam sindikata.

D. S.

D. Sedej

Premalo denarja za naložbe

Na Gorenjskem je prijavljenih zelo malo naložb, ki bi bistveno vplivale na uspešnejšo gospodarsko rast in vključevanje v izvoz

Jesenice — Ko so na minuli seji medobčinskega sveta zveze sindikatov za Gorenjsko obravnavali naložbeno politiko na Gorenjskem, so poudarili, da je bilo v zadnjem letu veliko manj naložb, kot bi bilo zaželeno in potrebno. Naložbeni zamah je na Gorenjskem sila šibak, kar je zaskrbiljujoče, če vemo, kako zelo iztrošena je oprema v številnih delovnih organizacijah predelovalne industrije.

V zadnjih dveh mesecih je bilo pri Službi družbenega knjigovodstva prijavljenih 95 investicij, v skupni predračunski vrednosti okoli 18 milijard dinarjev. Od tega največ odpade na jeseniško elektrojeklarno, katere predračunska naložbena vrednost znaša 15 milijard dinarjev. Od skupnega zneska 18 milijard dinarjev je predvidenih 556 milijonov dinarjev za nabavo nove opreme.

V kranjski občini so prijavili 24 novih naložb v skupni predračunski vrednosti 154 milijonov dinarjev, na Jesenicah je poleg jeklarne še osem investicij, v Radovljici 35, v Škofji Loki 11. V Kranju ni večje naložbe, razen izgradnje zaklonskega, na Jesenicah financira hotelska organizacija Gorenjska izgradnjo žičnice v Pod-

korenu, bolnica pa v prostore. Naložbena vrednost smučič je 69 milijonov, investicija v bolnici pa je vredna 19 milijonov dinarjev. V Radovljici so začeli graditi osnovno šolo in prijavili investicijo v vrednosti 310 milijonov dinarjev, ter vrtec, v Škofji Loki pa se obeta rekonstrukcija proizvodnje vratnih kril v Jelovici v vrednosti 302 milijona dinarjev. Zanimiva in razvojno pomembna je naložba Klavarja iz Žirov, ki se je odločil za posodobitev proizvodnje, ter Bombažne predilnice in Tkalnice Trzin, kjer pripravljajo modernizacijo strojnega parka v vrednosti 360 milijonov dinarjev.

Maja in julija je prišel v veljavo zakon o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev in od 450 temeljnih organizacij na Gorenjskem je kar 170 takih, ki so investicijsko nesposobne in so zabeležile za 15 milijard dinarjev tovrstnega primanjkljaja. Po drugi strani pa se ocenjuje zaloge gorenjskega gospodarstva kar na 45 milijard dinarjev. Pri tem so najbolj prizadete razne trgovske delovne organizacije. Vsekakor bi morale poskrbeti za hitrejšo obračanje trajnih sredstev, saj je obrestna mera zelo visoka.

D. Sedej

Minimalna odškodnina za zemjo 40 din

O predlogu odloka bo v sredo sklepala kranjska občinska skupščina

Kranj — V sredo se bodo v Kranju sestali na seji vsi trije zbori občinske skupščine in med drugim razpravljali in sklepali tudi o dogovoru o spremembi dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda ter o odloku o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozdov na območju občine. Če bodo na skupščini sprejeli dogovor in odlok, potem se bodo stroški graditve v občini precej povečali in bo zato za pozidavo boljše kmetijske zemlje nedvomno veliko manj zanimanja kot sedaj.

Po predlogu odloka, ki ga podpira izvršni svet občinske skup-

ščine, bo za kvadratni meter zemljišča prvega katastrskega razreda treba plačati kar desetkratno minimalno odškodnino, ki velja za sedmi in osmi razred. Za drugi razred bi veljala devetkratna, za tretji razred osemkratna, za četrty razred pa trojna minimalna odškodnina. Za peti in šesti razred pa je predvidena 150-odstotna. Minimalna odškodnina pa bi znašala 40 dinarjev; to pa je dvakrat več kot sedaj.

Tako bi bilo treba po novem za spremembo namembnosti najboljše obdelovalne zemlje odšteti kar štirikrat toliko kot sedaj, za drugi razred štiri in polkrat, za tretji razred pa celo 5,3 krat toliko kot do sedaj.

A. Ž.

Rejci plemenske živine: krav, telic, konj in ovac so vzeli ocenjevanje nad vse resno. Čakajoč na strogo žirijo je tremu opravila svoje in živina se je nelepno ponečedila, zato jo je bilo treba brž umiti...

Kmečki praznik v Završnici

Žirovniški zanesenjaki so dokazali, kaj je pravi kravji ali kmečki bal za današnjo rabo — Prireditev je motil dež

Završnica — Že dolgo daleč naokoli ni bilo tako imenitno pripravljenega živinorejskega bala kot v Završnici pri Žirovnici, kjer ga je minulo nedeljo kljub dežju pripravilo že tretjič Turistično društvo Žirovnica. Organizatorji so se zares pošteno potrudili in okoli tisoč gledalcev pripravili zanimivo dopoldne, ki bi bilo še bolj obiskano, če ne bi nagajalo slabo vreme. Dež je preprečil prireditev že minulo soboto in nedeljo, zato je odpadel Kresni večer na jezeru Završnica.

Že zgodaj zjutraj so v dolino pripeljali plemensko živino kmetov kooperantov KZK Radovljica iz jeseniške in radovljiške občine. Plemensko živino je ocenila komisija, ki je med kravami sementalske pasme najbolje ocenila kravo Riko, last kooperanta Marjana Praprotnika iz Ljubnega, med plemenskimi telicami je dobila najvišje priznanje Bilka iz hleva Janeza Šebata iz Smokuča, za najlepši trop ovac pa so proglasili trop s Srednjega vrha, ki ga ima v lasti Friderik Robič s Srednjega vrha nad Gozd Martuljkom.

Na velikem prireditvenem prostoru so obiskovalcem postregle z domačimi jedmi članice aktiva kmečkih žena iz Žirovnice in okoliških va-

si, prodajali so med, ribniško robo, kljub deževnemu vremenu pa so pripravili program ročnih spretnosti in prikaza kmečkih opravil ter izvedli Delove spretnostne igre.

V Završnico so prišli ljudje od vsepovsod, z vse Gorenjske, sodelovali pa so tudi planšarji z Jezerskega in njihov starosta Franc Plaznik, ki je po planšarsko pozdravil živinorejski bal.

Ob živinorejskem balu v Završnici je treba poudariti, da je bila organizacija, pestrost in smiselnost takšne prireditve le za zgled. Turistično društvo se je organizacije lotilo v velikem zamahu, ob pripravljenosti vseh, ki v dolini pod Stolom živijo. Napor in trud, ki niti približno nista bila majhna, sta se obrestovala v pohvalah in prepričanju, da si ljudje želijo takšnih balov in veselje in da so dosegle svoj namen, če so bile pripravljene z veliko zagnanostjo in prizadevnostjo. Bali, živinorejski ali kmečki, vabijo in so prijetno razvedrilo le tedaj, če nudijo kar najbolj širok vpogled v nekdanja kmečka opravila, z aktivnim sodelovanjem navzočih in se ne omejujejo le na neko puščobno priganjanje in razkazovanje kmečke živine in po vsej sili hočejo vzbujati nostalgična čustva o neki tradiciji.

Vendar pa je za živinorejski ali kravji bal završniške sorte treba potov, priprav in denarja, kar zmore le uigrana skupina zanesenjakov, ki je sleherni hip in ob sleherni težavi prepričana, da bal mora uspeti. Žirovniška je nedvomno bila, za kar bi nedvomno zaslužila posebno priznanje.

D. Sedej

Izlet invalidov

Kranj — Kranjsko društvo invalidov obvešča člane, da se od danes dalje lahko pripravijo za enodnevní izlet v Laške toplice. Tja se bodo odpravili v soboto, 13. oktobra.

Hkrati društvo vabi vsak petek od 15. do 17. ure v zimski bazen v Majdičevem logu. Za člane Društva invalidov Kranj je namreč vstop vanj prost, le člansko izkaznico naj invalidi prinesejo s seboj.

Ata, kako je kaj obrodil krompir?

Zadnjič sem se mudil v Ljubljani med »krompirjevci« na zveznem zboru za napredek pri pridelavi, predelavi in prometu s krompirjem. Udeleženci iz vse Jugoslavije so komaj premagovali spanec, ko so strokovnjaki opozarjali na pomanjkljivosti pri pridelovanju semenskega, jedilnega in industrijskega krompirja, ko so se zavzemali za več strokovnosti v semenarstvu, pri obdelavi in zaščiti krompirišče ter pri skladiščenju pridelka... Razživeli so se šele potem, ko je prišlo na vrsto dogovarjanje o letošnji odkupni ceni. Napenjal sem možgane in tuhtal, kako je mogoče v državi, ki ima hektarske pridelke kar nekajkrat nižje kot zahodna Evropa, oblikovati pravo, spodbudno ekonomsko ceno. Verjemite: meni to ni uspelo. Hudo so se mi ježile bodice: še pred par meseci so vpili, da moramo oblikovati trg, na katerem bodo za vse jugoslovanske kmete veljale enake cene; na zboru se niti niso trudili, da bi cene krompirja uskladili. Vsak je navijal zase in vsak je imel za to sto in en izgovor.

Pokonci so mi šle bodice tudi, ko sem zvedel, da bo v trgovini kilogram krompirja veljal 40 dinarjev. Tako, sem si dejal, zdaj bodo občani plačevali še malomarnost, zaradi katere je krompir segnil, slabo delo strokovnih služb, ki so se še poleti grele v pisarnah, neustrezno organiziranost in še kaj. Zdaj bodo za kilogram krompirja plačevali skoraj toliko kot za liter mleka ali kilogram kruha, kaj?

Med vračanjem iz Ljubljane sem se mimogrede ustavil pri »krompirjevcih« na Sorškem polju, da bi iz prve roke zvedel o krompirjevi letini, hektarskih pridelkih, pogodbenih obveznostih... Po burni razpravi v Ljubljani me je marsikaj zanimalo.

— Ata, kako je kaj obrodil krompir? sem bil radoveden.

— Ne dobro in ne slabo.

— No, to boste pa že vedeli.

— Malo bolje kot lani, ko ga je pestila suša.

— In koliko ste ga lani pridelali?

— Tega se pa zdaj ne bi spomnil.

— Ste ga letos veliko posadili?

— Bi moral v pogodbo pogledati.

— Hektar dva?

— Res vam iz glave ne bi mogel povedati.

— Menda ste z zadrugo sklenili pogodbo. Za koliko ton?

— Ja, sem sklenil, bom dal za drugi...

Ceprav sem bil siten in sem zabadal bodice na vse strani, sem bolj malo zvedel. Če so tile kmetje tako nezaupljivi tudi do združnih delavcev, ko sklepajo pogodbe, potem ni čudno, da imajo zadruge pomanjkljive podatke in ohlapne pogodbe, ob katerih je dovolj možnosti za špekulacije.

Saj bi koga pošteno zbadel, če bi kaj pomagalo?!

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

Crtomir Z...

(97. zapis)

Lovsko brdo in vasico Jelovico sem v prejšnjem zapisu hote v eni sapi omenjal — iz njunih krajevnih imen si je pisatelj Ivan Tavčar domnevno skoval Jelovo brdo, vas pod Blegošem, za svojo prelepo povest Cvetje v jeseni, ki je bila gotov kar resničen cvet njegove življenjske jeseni. Pisatelju je bilo tedaj (leta 1917), ko je pisal zgodbo svojih sanj in hrepenenja po življenju v naravi, že 66 let. Vsekakor je bil še krepak možak, da je umel ustvariti tako slovestveno umetnino, eno najdragocenejših v naši književnosti.

FILMANJE V MALENSKEM VRHU

Znano je, da filmi ne nastajajo naenkrat in v celoti na istem prizorišču. To so največkrat deli, ki jih je šele pri »montaži« treba sestaviti. No, in tako je tudi »Cvetje v jeseni« kot film nastajalo v različnih krajih. Začetek, srečanje Kosmovega Janeza s kočarjem, Skalarjem in njegovo ženico Luco, je bil posnet prav v Malenskem vrhu. Ostalo pa v Javorjah in celo pri Crngrobu. Čeprav si je pisatelj pretežni del zgodbe zamislil v Gorenji Zetini (njegovem Jelovem brdu) in na bližnji Gori.

SUŠA IN JAZBINE

Skorajda res ne morem iz Malenskega vrha, ne da bi se vsaj omenil Suše, kar obsežnega, zaselka na zahodnem bregu nad strugo Logarščice, ki priteče — sprva kot Karlovščica — naravnost izpod Črnega kala.

Sušanov je kar za pol stotnije — 52! Žive pa v gorskem zatišju pod Blegošem, a kruh jim (poleg domačih gozdov) daje delo v dolini, kamor več Sušanov speši vsako delavniško jutro.

Z Jazbinami pa je le nekoliko drugače. Leže severno a prav blizu Malenskega vrha (le pol km daleč!) Na prisojni polici v višini 790 m se skoraj tisti gručasto strnjena vasica z zgornjim krajevnim imenom. Gozd, strme senožeti, njiv bolj malo a kar razvita živinoreja — to vse daje Jazbinam dosti dobrega kruha. Delavstva, ki bi odhajalo ob jutrih na delo v dolino, tod ni. Morada kaka izjema?

V vasi je znamenje z nišo, v njem je lesena Pieta, t. j. kipec Marije Sočutne z mrtvim sinom v naročju. Dobro delo ljudskega umetnika — podobarja.

Iz Jazbin je bil doma partizan Tone Demšar, ki je postal pozneje komisar Loške čete, padel je leta 1942.

Jazbine pa so za to pripovedi tudi zato pomembne, ker prav k tej vasi so

di tudi božjepotna baročna tere božje (iz 18. stoletja, 1985 m), ki jo bom obiskal (v prihodnjem zapisu).

DOLENJE IN GORENJE RAVNI

Dve prav drobni vasi v njiholicah jugozahodno od novane tudi Malenske gore visoke). V Dolenjih Ravnih mlin v Karlovu, znanem iz pisanih. Gorenje Ravní je v prvi vasi Ravne. Ravencev je v prvi vasi 15, v Gorenjih Ravnih nekoli 27. Razlikujeta se vasi pa po nadmorski višini svojih. Dolenje Ravní leže na višini renje pa na višini 765 m.

Iz Dolenjih Ravní je bil d. žni zgodovinar in arhivar klavčič. O njem bo pač še m. beseda — poznala sva se ob njem za zdaj, žal, še nimam podatkov, ne o življenju, n. vem delu.

No, pa sem spet pri Tavčar. Cvetje v jeseni, kjer gov. o Fortunovi gostilni v Jelove. gostilno so imeli pravzaprav njih Ravní. Kako je bilo ta. do vrstice:

»Skoraj v vsaki vasi v po. tiš na gospodarja, ki se rad si s premoženjem, bodisi s stvarjo. Na Jelovem brdu je hač posestnik in oštr Fortun. v vinski kupčijo nekaj den. bil. Kar sem poznal to hišo. la: oče je ob vsaki priliki bogastvo na mizo, otroci so posnemali. Vlekli so nekoli sposko stran, posebno hč. dve leti pri nunah v Loki in prinesla nazaj novo ime. P. Katra, po loški šoli pa Katja pa je bilo še dosti dobre pod.

Tako pisatelj! Stvarni po. tile: v Gorenjih Ravnih št. svojčas (sredi preteklega st. kakšna gostilna pri imovni. Antonu Mlakarju, po doma. Njegovja hči Katarina je im. podobnih lastnosti kakor Katra. Šolala se je nekaj š. šk. nuna. Bila je srednje. okroglega, prijetnega obraza. klepetava in zmerom vesela. po napravljena, lišpava, je hud jezik in ni nikomur ost. zna. Pozneje se je Savčeva poročila v Zelezniče, kar gos. tako si je tudi želela. Pač. ko, kot si je želela tudi Fort. tinka v Tavčarjevi povesti.

Franci Dovč:

Jezersko nekdanj in dan

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Vse kmetije so tudi zaščitene. V pa podatek, da so po ugotovitvah Mezeta na Zg. Jezersko spektivne le 3 kmetije, na Sp. Jezerskem pa le 1, kar 6 kmetij pa cialno ogroženih za opustitev, vse ostale pa so neperspektivne.

Zemlja na polčistih kmetijah je resda slabše obdelana, po dr. ni pa se je ravno tem kmetijam najbolj dvignil življenjski standard, tako so bolj opremljene s kmetijsko mehanizacijo in drugimi tr. vljenjskimi dobrinami, saj prisuženi denar v glavnem vlagajo za bitev kmetije in izboljšanje življenjskih razmer. Občutno so na tudi v tem, ker imajo lastniki kmetij in njihovi družinski člani zn. no zavarovanje v izvenkmetijskih dejavnostih.

Kljub številnim izboljšavam (cesta, elektrika, telefon) do pos. kmetij je življenje hribovskega kmeta neprimerno težje od dol. razdalje do zadrug in potrošnika znatno dvigujejo proizvodne stro.

Upadanje števila kmečkega prebivalstva se odraža tudi v up. števila glav živine. Tako je v popisu iz leta 1946 razvidno, da so skem gojili 1026 glav živine, 1971. leta je število glav upadlo na 57. 1981 pa je bilo še 453 glav živine. Samo stalez konj se je od leta. danes zmanjšal od 35 na 4. Po vojni je bilo na Jezerskem 462 ovc. 1981 pa le 212. Vendar je ob tem potrebno dodati, da se interes za v zadnjih letih ponovno povečuje. Svoj delež je prispevala tudi Kranj, ki je za razvoj živinoreje v letu 1983 namenila 1.700.732 din. nu imajo ureditev vzrejnega centra za ovce jezersko-solčavske. Povečati nameravajo tudi število plemenskih ovc od 250 v letu 1983 leta 1984. Z ovcami se na Jezerskem ukvarja 12 posestnikov, ki s. 1982. leta skupno 265 ovc, na koncu leta 1983 pa že 443 ovc. Kot ka. čreda še povečevala, saj se za rejo zanimajo tudi nekateri domačin. daj nimajo ovc.

Posledice negativnih trendov v kmetijstvu se kažejo tudi v nju številnih planin. Po drugi svetovni vojni je bilo na območju Je. ga opuščenih 8 planin. 1967. leta so bile aktivne le tri planine (Ra. Štularjeva, Skubrov vrh). Zadnja leta pa se število živine na plani. novno povečuje. Občina Kranj podpira ponovno oživljanje nel. perspektivnih planin. Tako so v letu 1983 pasli živino na štirih pi. (Rakeževa, Zagradišče, Robci, Zavrata). Na omenjenih planinah so slo 27 krav in 57 glav govedi.

Dragocen vir za Jezerjane so tudi gozdovi. Pod dolgotrajnim. sčanjem so iglavci prevladali na vseh rastiščih. Zaradi zasluzka in. potreb po lesu so veleposestniki za časa velike svetovne gospodars. ze 1929. leta sekali v golosekce. Gola območja so zasajali s smrek. imela večjo vrednost kot bukev. V K. O. Zg. Jezersko je 90 odc. iglavcev. Gozdovi so v povprečju stari 80 let. 92 odstotkov vse gozd. sestri pripada lastnikom, ki imajo v lasti nad 20 ha gozda.

Vrednost gozda ni le v obsegu gozdnih površin temveč v količ. rastka. Prav Jezersko ima gozdove z veliko večjim prirastkom v pr. vi s Krvavškim predgorjem. V povprečju imajo gozdovi na Jezersk. okoli 60 odstotkov večji prirastek kot v sosednjem Krvavškem pred. Če kmetje sami posekajo les imajo znatno višji dohodek kot pri ž. ji, če pa najamejo delovno silo pa je dohodek veliko manjši. Žal so v. vse bolj odvisni od najete delovne sile, ki jo je povrh vsega tudi te. biti.

Gozdovi imajo tudi velik rekreativni pomen. Prav v rekreativ. menu gozdov je Jezersko najvišje ocenjeno. Površine gozdov za re. jo je težko ugotoviti, saj strogo rekreacijskih gozdov ni. Najbolj so o. ni gozdovi, kjer so speljane poti ali trim steze. Zelo privlačne točke. gozdne jase in gozdni robovi, ki zlasti v poletnih mesecih privablj. vilne turiste.

(nadaljevanje v prihodnji šte.)

VAŠA PISMA

HVALA KRANJSKIM ZDRAVNIKOM!

Ko zdravniki zavestno in globoko spoštujejo Hipokratovo prisego in uspejo ozdraviti težkega bolnika, samo besede hvaležnosti za njihov trud in požrtvovalnost niso dovolj. Ker nimamo druge možnosti za zahvalo, jo izrekamo prek Glasa kranjskim zdravnikom dr. Hodnikovi, dr. Jerajevi, dr. Perčičevi, dr. Terčonu, dr. Bečanu in drugim za največjo mero pozornosti, ljubeznivosti, humanega odnosa in strokovnosti pri zdravljenju in ozdravljenju težkega bolnika v naši hiši. Njihove skrbi ne bomo nikoli pozabili. Njihova strokovno znanje in humanost nas prepričuje, da imamo lahko veliko zaupanje v našo zdravstveno službo.

Prof. mr. Božidar Tumpej, Podreča 94, Kranj

PRIJETEN IZLET RADOVLJIŠKIH INVALIDOV

Radovljiški invalidi smo sredi septembra odšli na izlet na Dolensko. Na Muljavi smo obiskali rojstno hišo Josipa Jurčiča, nato pa smo se prek Gorjancev odpeljali v Metliko in obiskali tovano in prodajalno Beti ter vinsko klet. V Semicu smo bili gostje v zidnici. Izlet je bil izredno prijeten. Hvala organizatorjem izleta, šoferju Darku in vodiču. Takšnih izletov si še želimo.

M. Gril, Radovljica, Cankarjeva 15

KOPRIVE NAMESTO ROŽ

Večkrat grem skozi blejski park po poti proti matičnemu uradu. Ob poti so nameščene posode za okrasno cvetje, vendar o njem ni ne duha ne sluha, ampak se v posodah bohotijo koprive. Pa tudi sicer je v blejskih parkih več plevela kot cvetja. To pa ni v ponos turističnemu Bledu.

Marija Gril, Radovljica

Srečanje najstarejših krajanov — Minuli petek so se v prostorih Hotela Jelen v Kranju zbrali najstarejši krajanje krajevnih skupnosti Kranj. Bilo jih je 72 in zbrali so se prav vsi starejši od 80 let. Srečanje sta pripravila svet krajevnih skupnosti in krajevna organizacija Rdečega križa. Pozdravil jih je predsednik krajevnih konferenc SZDL Darko Šegula, kulturni program pa so jim pripravili učenci osnovne šole Simona Jenka DE Center in oktet Vigred. S srečanjem najstarejših krajanov so bile v krajevni skupnosti tudi sklenjene prireditve za letošnji krajevni praznik. — A. Z.

Republiška filatelistična razstava na loškem gradu

Jakčevi osnutki za znamke

Ob 85-letnici rojstva Božidarja Jakca je res težko z gotovostjo reči, koliko od teh petinosemdesetih let je postal, stal za slikarskim stojalom, se klanjal nad grafične plošče. Že kot trinajstletni gimnazijec je organiziral in vodil vaje v risanju na realki Idriji, pri devetnajstih letih se je zema risbama udeležil XV. umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu, in ko je s štiriindvajsetimi leti z odličnim uspehom končal študij na likovni akademiji, je že zdavnaj spominal, da je likovna umetnost nekaj več kot zgolj površinsko obnavljanje odnega. Profesor France Stele je v svoji biografski in kritični študiji zapisal, da »Jakac potrjuje davno spomneno resnico, da je likovna umetnost v bistvu le vidno in otipljivo izražena osebnost umetnikova. V duhu razpoloženj in teženj časa jo umetnikovo življenje razvije do tiste popolnosti, ki jo dopušča njegova naravnost, katere ni mogoče kombinirati s kako drugo. Tudi sam bo upel samo, če ostane sebi zvest in bo izpolnjeval nalogo, ki mu jo je določilo življenje. V spoznanju svoje vloge je sprva revolucionarni Jakac premagal mamila naglo menjajočih se dnevnih gesel in pokorno sledil svojemu notranjemu čutu. Vse življenje je ostal zvest svojemu mladostnemu idealu, sanji o lepoti.«

Sprva je na mladega slikarja močno vplivalo slikarstvo naših impresionistov, posebno še Jakopičev. Zgodnji Jakčevi pasteli, motivno vezani na dolenjsko krajino, so bili nekam lirčno umirjeni in polni pridruženih barvitosti, ki so jo žareče izpovedovali impresionisti in še posebej Jakopič. Jakac seveda ni iskal izključnega smotra v tehniki, ki mu je

pomenila le sredstvo za podajanje snovi. Zato v vsem njegovem delu ne najdemo odkrirov v smeri raznih modnih in včasih enodnevnih manir, ki so ob njegovem nastopu po prvi svetovni vojni tako burile malo slovensko likovno srenjo. Z mehko, sanjavo interpretacijo krajine in s čustveno toplino ter s slikarskim odkritjem dolenjske krajine je Jakac približal svoje slikarstvo tudi najpreprostejšemu gledalcu. Že ob svojem prvem nastopu se je pokazal kot lirčno usmerjen slikar in takšen je v svojem bistvu ostal do danes. Tako stoji Jakac danes na videz nekoliko ob času, ki se mimo njega žene za nove smeri v likovni govorici. Stoji pa med nami kot moder čuvar solidnega znanja in ustaljenega življenjskega nazora.

Zanimiva je tudi pot Jakca grafičnega. Spremenjeno okolje in novi utrip velemestnega gibanja sta bila čisto drugačna od zatišnega življenja v Novem mestu. Želja, da bi lahko ujel vse mnogovrstne in hitro se menjajoče vtise, da bi vztrajno in dosledno ostajal sam svoj in da bi lahko izpovedal samo to, kar vidi, to pa po svoje in kar najbolj nazorno, je Jakca postavila pred zanimivo dilemo. Pastel ni ustrezal, risba ni bila tako silovito izrazita, kakor je lahko samo grafična tehnika. Z neverjetnim žarom in vztrajnostjo proučuje najrazličnejše grafične tehnike, se moštri v tehnični zvedenosti in obvlada vse, kar je rokodelskega v grafični umetnosti in kar šele omogoča moštvo in neodvisnost od upornosti, ki jo ima v sebi grafična plošča. Izkušnje, ki si jih je pridobil v grafiki, je z uspehom prenesel tudi v pastelno in oljno slikarstvo. Delo z grafiko

bistri pogled, da odkriva bistvene poteze motiva, da odkriva smisel za strnjeno gradnjo, pravilno razdelitev svetlobe in sence in omogoča ustrezno razporeditev barvnih vrednot.

Prav zaradi tega so bile pastelne krajine po tem, ko se je vrnil domov v Novo mesto, dosti bolj preštudirane, trdnjše v kompoziciji in pretehtane v izrazu. Podobno se je dogajalo tudi s portreti. Vse Jakčevo delo je postalo bolj premišljeno in kmalu ni od nekdanje malce ekspresionistično navdahnjene sanjivosti ostalo skoraj nič. K vsemu temu je pripomogla grafika, pa tudi potovanja, ki so mu poleg vsega, kar lahko ponujajo, dala mnogo več: izostreno zmožnost opazovanja, da je lahko v trenutku zarisal bežni prizor. Potovanja so bila študij ljudi in krajinskih značilnosti Tunizije, Skandinavije in Severne Amerike. Takrat se je usposobil za kronista in dokumentarista ter razlagalca junaških dni partizanskega boja in ljudske revolucije. Obilo dokumentarnega gradiva je narisal takrat, in to gradivo ima že danes zgodovinsko vrednost.

Nekaj tistega življenja, ki je jugoslovansko zgodovino obogatilo za njeno največjostne poglavje, je ohranjena v Jakčevih skicah, risbah in grafikah. Tu so njegovi skicirani zapiski iz roškega bunkerja in iz Roga, tu so zgodovinski Kočeviski zbor in skice s potovanja v Jajce, tam so romantični zapisi s pohodov in dokumentarni sledovi vojne, znal je prisluhniti času in ohranil nam je zgodovinski portret maršala Tita, narisal pa je tudi sebe, umetnika iz tistega usodnega časa, na katerega je pomagal ohraniti spomin.

Razen za oljne slike, paste in grafično delo je Jakac žrtvoval mnogo truda tudi za druge vrste umetniškega ustvarjanja. Posebno lepi primerki njegovih vsestranskih zmožnosti pa so drobna grafična dela, kakor so ekslibrisi, priložnostne voščilnice in znamke. In prav slednjim je posvečena ta razstava ob avtorjevi 85-letnici. Vse, kar smo že povedali, se zrcali v teh drobnih grafičnih delih in v pripravah nanje. Nič koliko idejnih risarskih zaznamkov je potrebnih do takrat, ko je zamisel izbrana. V teh drobnih lističih in včasih tudi večjih risbah šele zaslutimo vso težo odgovornosti, ki jo Jakac zavestno kaže tudi ob takšnih drobnih grafičnih stvaritvah, kot so znamke. Ali pa risbe za priložnostne ovojnice, ali risbe, s katerimi išče pravičen odnos do izbranega motiva, in risbe, v katerih se že zrcali končna podoba bodočega izdelka. In nazadnje tisti prvi osnutki, ki jim še ni zaupal in si je dal sam narediti klišeje za prvi poskusni odtis bodoče znamke. Prav na teh odtisih je še popravljati tiste pomanjkljivosti, ki jih je opazilo samo njegovo, in dolgih letih izrjeno grafično oko, šele potem je oddal osnutek v tiskarno.

Vse to skuša prikazati razstava in osvetliti drobec iz obsežne Jakčeve ustvarjalnosti, ki je po obsegu tolikšna, da je umetnostni zgodovinar dr. Luc Menaše zapisal: »Nekaterim likovnikom se lahko oddolžimo s pesmijo, drugi so si zaslužili biografski roman, tretji zaznamek v leksikonu in četrti samo sindikalno izkaznico ali pa še te ne. Jakca, slikarja in grafika, lirika in dokumentarista, ljubitelja in zbiralca, ki je že do danes ustvaril in zbral spominov za več muzejev, pa bi lahko pravično predstavili samo z obsežno ilustrirano enciklopedijo.« In v tej enciklopediji bi bil del Jakčeve ustvarjalnosti, ki je predstavljena na razstavi, komaj eno izmed gesel.

Andrej Pavlovec

Zopet Adamič in Tavčar

Še do konca septembra bo razstavljal Peter Adamič v poslovni stavbi Slovenijales v Ljubljani. Ta v Škofji Loki živeči Ljubljančan si je kot že večkrat za sorazstavjalca izbral kiparja samouka Franca Tavčarja iz Čabrač. Slednjega že dolgo nismo videli na razstavi. Nekaj svojih del je razstavil v Škofji Loki lansko leto na veliki obrtni razstavi, medtem ko na predstavitvi ljubiteljske likovne dejavnosti v občini ni sodeloval. Na razstavi v Slovenijalesu v Ljubljani je pokazal izbor iz svojega sicer obširnega opusa: figuralika, zaprta v utesnjen blok, je značilna za Tavčarja, ker ji kljub ostro postavljenim formalnim omejitvam zna pridati čar preproste pripovednosti.

Za Adamiča je značilno, da tokrat nastopa z izborom oljnih podob in da se je tudi zdaj zadržano omejil na produkcijo iz zgodnjih let. Krajine so tista Adamičeva značilnost, kjer lahko opazujemo slikarski razvoj tudi v ozkem izboru, ki ga lahko ilustriramo ob sliki vas Podturn pri Dolenjskih Toplicah. Dolgi format slik je značilnost Adamičevega pristopa k obravnavanju pokrajine, tako v akvarelu kakor tudi v olju. Tokrat je nizko obzorje dvignil skoraj pod sam zgornji rob slike in pustil malo prostora nebu. Zasnežene hiše vasi zremo od zavoja »črne« potoka, ki odseva pravo lepoto in bogastvo tonov in se čudovito ujema s prečiščenimi modrimi toni, v katere je potopljena vsa slika. Nekaj redkih dreves pred vasjo je naslikal s pravo akvarelno tehniko in kombiniral z vrisanimi poudarki v svežo oljno barvo. Ta, kakor tudi drugi pejsaži, odkrivajo, da je Adamič opustil vihravi način zapisovanja vtisa iz narave, ter sedaj smotrno ureja krajino in ji daje poseben mehko slikoviti pečat z izbrušeno govorico tonov in poltonov. To ne samo preseneča, ampak tudi navdušuje.

Andrej Pavlovec

S knjižne police

Tri izdaje za »mladinsko knjižnico«

Mladinska knjiga v Ljubljani razumljivo v svojih knjižnih programih posveča veliko pozornosti literaturi za otroke in mladino. Pred nami so spet trije novi naslovi.

Petnajst kratkih zgodb v knjigi **Toneta Partljiča** z naslovom **HOTEL SEM PRIJETI SONCE**. Avtorja poznamo kot uspešnega pripovednika, dramatika in humorista. Za mlade bralce je pisal manj, vendar ne gre prezreti njegovih črtic v otroški reviji Kurirček. Naslovna zgodba iz pričujoče knjige je izšla tudi v zborniku založbe Mladinska knjiga iz leta 1977 z naslovom Spomini na otroštvo.

Zgodbe so pisatelj življenjepis iz otroških let. Spomini na otroštvo kot ga doživlja danes. Začenja z otroštvom in končuje z današnjimi dnevi. Zanimiva je časovna dvojnost. Pisatelj v prvi osebi začne zgodbo kot odrasel, razmišlja o človeku, med pripovedjo pa se potopi v svojo mladost in otroške dni.

Avtor je doživljal vse mogoče. Seveda je uporabil samo tisto, kar se mu je zdelo zanimivo, pomenljivo, zabavno ali čustveno bogato. Zato se prepleta smešno, hudomušno in grobo z žalostnim, bridkim in nežnim. Te raznorodne prvne pa uvrščajo Partljiča na posebno mesto v literatni ustvarjalnosti za otroke.

Tudi zgodba francoskega pisatelja **Roberta Sabatierja** z naslovom **ŠVEDSKE VŽIGALICE** posega v svet otroštva kot ga doživlja odrasel človek. Zgodba se odvija v Parizu, v ulici, kjer je pisatelj v otroštvu živel. Ulice s takim življenjskim utripom danes v Parizu ni več, toda pisatelj jo v Švedskih vžigalicah znova prikljuje v spomin. Pisatelj je doživljal otroštvo na ulicah Monmartra. Tam

je doživljal praktično vse — življenjsko radost pa tudi najrazličnejša mučna spoznanja in razočaranja. In plamen švedske vžigalice je posvetil vedno ob pravem času — kadar je bila žalost velika, kadar je razočaranje postalo nevzdržno. Zato ni čudno, če v avtorjevih uvodnih stavkih k zgodbi beremo, da je bila »njegova« ulica omamna.

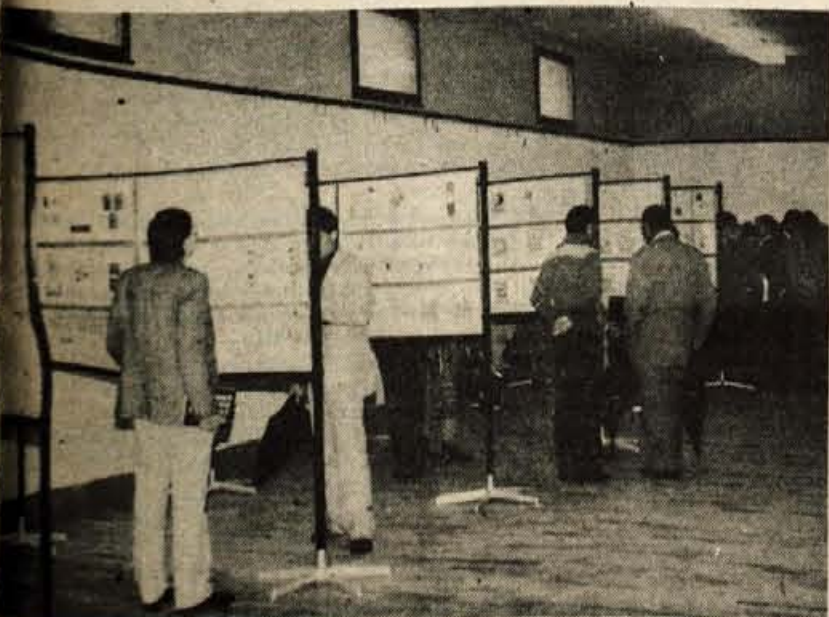
Med zadnjimi izdanimi knjigami lanskega letnika zbirke Sinji galeb najdemo tudi zgodbo poljske mladinske in otroške pisateljice **Mire Jaworczakowe** z naslovom **PO SONČNI STRANI**. Gre za živahno, prijetno in brez dvoma tipično pripoved za dekleta, najstnice in pubertetnice. Pred bralce razgrinja tegobe odrasčajočih deklet, svet v katerem niso redki spori s starejšo generacijo.

Na zunaj se pravzaprav dogaja prav malo. A navidez nežni in skorajda nepomembni problemi dobivajo vse večjo težo. Avtorica do potankosti pozna tegobe mladih deklet. Njena zgodba je iskriča, a tudi razmišljajoča pripoved o mladih dekletih — za mlada dekleta.

Boris Bogataj

Domiselno vabilo na razstavo

Kranj — Dreyi ob 19. uri bodo v galeriji in likovni šoli Nova v Kranju (v prostorih Zveze kulturnih organizacij Kranj v Delavskem domu) odprli razstavo grafičnega oblikovatelja **Darka Pokorna**. Avtor je poskrbel za domiselno vabilo na otvoritev razstave. V kuverti smo namreč dobili škatlico vžigalic, na kateri je natisnjeno vabilo.

Božidar Jakac je naredil okoli 200 osnutkov za znamke, 90 odstotkov vseh si lahko ogledate na republiški filatelistični razstavi, ki so jo minulo soboto odprli v galeriji na loškem gradu. Na razstavi so seveda tudi vse znamke, ki jih tiskali po njegovih osnutkih, prvodnevne in priložnostne ovojnice ter ostali žigi. Razstava bo odprta do 7. oktobra.

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (170)

Nihče ali nobeden od njiju

Pri precej dolgočasnem kvizu na ljubljanski televiziji, ki ga vodi gledan in splošno priljubljen novinar (po mojem preveč izgovarja vnaprej besedo zase, odtrgano od sosed, torej nepovezano, pa tudi elka kar rad), sem opazil posebnost slovenskega jezika, ki v naših jezikovnih priročnikih, kolikor jih poznam, še ni zabeležena, pa bi bilo prav, ko bi bila.

Gre za rabo zaimkov **nihče** in **nobeden**. V oddaji sta ugibala dva kandidata za napredovanje v naslednje kolo ali celo za nekaj superfinalne omenjenega dolgočasnja. Novinar je večkrat ugotovil, da »nihče od obeh« junakov ni dal pravega odgovora. Po mojem bi bil tu moral rabi besedo **nobeden**, npr. **Ali nobeden od vaju** ne ve odgovora, ali: **Nobeden** se ni javil za odgovor ipd. Jezikovni čut bi bil to moral povedati tudi vodji oddaje, kakor je meni in še komu, ki sem ga o tem vprašal. Zakaj mu ni, ne vem, v naših priročnikih pa se v dvomnem primeru o tem vsekakor ne bi bil mogel poučiti; in v tem je jezikoslovska krivda. Ali imam prav?

V SP 1962 imamo primere kot **nobeden ni hotel pomagati** pri besedi **nobeden**, pri besedi **nihče** pa **nikogar ne poznam**. Moralo pa bi biti tudi povedano, da: **akor namesto vsa človeka rečem oba človeka** (pa vsi ljudje), tako namesto **ne eden ne drug** lahko rečem **nobeden**. Torej: **Oba** sta me spoznala — **Nobeden** me ni spoznal proti Vsi so me spoznali — **Nihče** (ali **Nobeden**) me ni spoznal. Namesto **nihče** se torej rabi lahko tudi **nobeden**, ko gre za tri ali več ljudi, kadar gre pa le za dva, je možen samo **nobeden**, ne pa tudi **nihče**, kakor je menda ves čas govoril vodja kviza. — Pravkar obravnavanega problema ne rešuje niti novi slovar slovenskega jezika in tudi nova slovnica ne. Žal; in bo ob prvi priložnosti treba to popraviti oz. spopolniti.

Kako pa je prišlo do te posebne rabe zaimka **nobeden**? Že Škrabec je razložil, da se je **nobeden** razvilo iz **obeju eden**: to je dalo najprej **obeden**, po zgledu na preostale nikalne zaimke (**nihče**, **nikakršen** ipd.) pa je iz **obeden** na koncu nastal **nobeden**. Zveza z zaimkom **oba** pa je ostala in nam narekuje izbiro zaimkov **nihče** in **nobeden** tako, kot smo povedali. — In morala zgodbe: V tem primeru se res učimo iz napake.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Upravni organ za notranje zadeve občine Škofja Loka obvešča vse občane,

da bodo lahko dobili bone za gorivo za IV. tromesečje 1984 v sredo, 26. in v četrtek, dne 27/9-1984 na običajnih delilnih mestih (Hotel Transturist, Restavracija Gradis, Dom »Partizan« Gorenja vas, Združeni dom Žirni) od 13.00 do 19.00.

Zamudniki bodo lahko dobili bone le na sedežu Upravnega organa za notranje zadeve občine Škofja Loka vsako sredo od 8.00 do 17.00.

Savske elektrarne Ljubljana, n. sol. o.
TOZD ELEKTRARNA MOSTE — ŽIROVNICA

Objavlja prosta dela in naloge

POMOŽNEGA DELAVCA

Pogoji: NK delavec brez delovnih izkušenj, najmanj 4 razredi osnovne šole, 3-mesečno poskusno delo, ustrezna psihofizična sposobnost delavca.

Nastop dela je možen takoj. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Stanovanja ni.

Pismene prijave kandidati vložijo v 8 dneh po objavi na naslov: Savske elektrarne Ljubljana, TOZD Elektrarna Moste, Žirovnica — komisija za delovna razmerja. Kandidat bo izbran v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

S SODIŠČA

Razpečevali ponarejene bone

Na ponovni sodni obravnavi je bil Izeti Šaip obsojen na 9 let zapora, na zapor so bili obsojeni tudi ostali obtoženci (trije pogojno), ki morajo tako kot Šaip povrniti povzročeno škodo

Kranj — Zaradi ponarejanja vrednotnic so bili prejšnji teden pred temeljnim sodiščem v Kranju obsojeni na 9 let zapora 43-letni Izeti Šaip, Peter Stanovnik iz Škofje Loke na 1 leto in pol zapora, na pogojno kazen 8 mesecev pa so bili obsojeni Andrej B. Dobričević S. in Jože T.

Višje sodišče v Ljubljani je letos poleti razveljavilo sodbo prvostopenjskega sodišča v Škofji Loki, s katero so bili Izeti Šaip in ostali obsojeni zaradi enakega kazniviga dejanja, in odredilo ponovno sojenje.

Izeti Šaip, doma iz Tetova, je v oktobru, novembru in decembru leta 1982 od neznanca dobil najmanj 1406 vrednotnih bonov po 1000 din za nakup bencinskega in diesel goriva. Vendar so bili boni, ki so imeli pečat Petrola Ljubljana, tozdr Trgovina na drobno Kranj, ponarejeni. Izeti Šaip je to vedel, vendar jih je kljub temu spravil v promet nekaj sam, nekaj pa s pomočjo Stanovnika in drugih obtožnih. Kupci so s temi vrednotnicami kupovali gorivo in na ta način je nastala velika škoda, ocenjena na 1,3 milijone novih din.

Na novi sodni obravnavi, za katero je tožilec le malo spremenil obtožnico, ni bilo novih dokazanih predlogov. Sodišče je obtožene spoznalo za

krive in jim izreklo zaporne kazni. Izeti Šaip je bil po prejšnji sodbi obsojen na 12 let zapora (z upoštevanjem sodbe ljubljanskega sodišča pa na enotno kazen 13 let), zdaj pa na 9 let. Plačati mora tudi največ povzročene materialne škode Petrolu in Alpetouru, tozdr Tovorni promet —

Osumljen več goljufij

S pretvezo, da je pozabil denarnico in obstal z avtomobilom na cesti, je A. Hribar, strugar brez zaposlitve in stalnega bivališča, izvabljal ljudem denar

Ko je 42-letni Alojz Hribar v začetku julija letos prišel s prestajanja zaporne kazni, ni poskušal najti zaposlitve in primerne stanovanja, pač pa je z denarjem, ki ga je prinesel iz zapora, na veliko veseljačil. Prej ko v enem mesecu je zapravil okoli 35.000 din. Za štiri dni se je med drugim nastanil tudi v hotelu Korotan na Jesenicah in nato odšel, ne da bi plačal račun v višini 3200 din. Vendar Hribar ni osumljen le te goljufije. Delavci UNZ Kranj so poslali temeljnemu tožilstvu ovadbe še za enajst kaznivih dejanj, ki naj bi jih zagrešil na Bledu, v Trziču in Kranju.

Konec julija mu je na Bledu zmanjkalo denarja za pijačo. Zato je na Prešernovi ulici pozvonil in starejši ženski začel razlagati, da mu je v avtomobilu zmanjkalo bencina, nujno pa mora na Jesenice prepeljati svojega otroka. Denarnico pa je na nesrečo pozabil doma. Ženski se je zasmilil otrok, dala je pozabljivemu »očetu« tisočaka, Hribar pa je obljubil, da ga še isti večer vrne. Žal je ženska spoznala tako kot še nekaj ljudi, ki so Hribarju posodili denar na podoben zgdobico, da so bili oguljufani.

V Kranju je Hribar ljudem pletel podobne zgdobice, le da je iskal nekega prevoznika Bizjaka. Ko je pozvonil na vratih, je vprašal za prevoznika, ki bi mu posodil tisočaka. Obstal je namreč na cesti, v avtu pa je imel očeta z zlomljeno nogo, dru-

kar 685.000 din, razliko do 1,3 milijona din pa morajo nerazdelno povrniti tudi ostali obsojenci.

Pravomočna je tudi sodba temeljnega sodišča v Škofji Loki, s katero je bil Izetijev brat Ali Aslani obsojen na 2 leti zapora, ker je od Izetija dobil originalni bon za gorivo ter ga izročil Dževatu Zekiriju: le-ta je v Zah. Nemčiji naročil matrico za tiskanje ponarejenih bonov. Zekiri je bil za to dejanje obsojen na 1 leto in 2 meseca.

gič spet bolno mamo ali otroka, kar mu je pač prišlo na misel. Ker ljudje njegovega znanca prevoznika niso poznali, do srca pa jim je segla Hribarjeva zgdoba, so mu kar na lepe oči posodili tisočaka. Nekateri so ga vsaj povprašali po priimku in naslovu, vendar jim je Hribar postregel z izmišljenim imenom in naslovom. 3. avgusta mu je v Kranju v enem dnevu uspelo dobiti na posodo okoli štiri tisočake. V enem primeru, ko si je sposodil celo 2000 din, je bil tako velikodušen, da je denar obljubil vrniti še isti dan in to s 100 odstotnimi obrestmi. V večini primerov je izbiral starejše osebe, največkrat ženske stare okoli 70 let. Vsakič mu ni uspelo izmamiti denar, vendar je zaradi doslej odkritih primerov osumljen, da se je pridobil 12.000 din.

L. M.

NESREČE

AVTO ZANESLO NA SPOLZKI CESTI

Gozd Martuljek — Dva ranjena in za prek 450.000 dinarjev grotne škode je posledica prometne nesreče, ki se je v petek, 21. septembra, pripetila v Gozdu Martuljku. 49-letni voznik osebnega avtomobila Edhem Piljug iz Zenice, ki je trenutno na začasnem delu v tujini, je s precejšnjo hitrostjo pripeljal iz Kranjske gore, tako da ga je v Gozdu na mokri cesti zaneslo na nasprotni vozni pas. Nasprotni sta mu pripeljala z osebima avtomobila 25-letni Dragan Radalj iz Kambelovca in Rudolf Krsan, nemški državljani. Oba sta se drsčemu Piljugovemu avtomobilu umikala na bankino in zavirala, vendar nesreče nista preprečila. Piljugov avto je vrglo v Radaljevega, tako da je slednjemu odtrgalo vrata, zatem pa je trčil še v Krsanovo vozilo. V nesreči sta bila laže ranjena Dragan Radalj in njegov brat Damir.

TOVORNJAK DO SMRTI POVOZIL PEŠCA

LESCE — Na magistralni cesti pri Lescah se je v petek, 21. septembra, zgodila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje pešec, 36-letni Slobodan Pejović iz Kopra, ki je začasno stanoval na Bledu. Ko je zvečer hodil ob magistralni cesti, ga je dohitel tovornjak s priklopnikom, ki ga je vozil 48-letni Stanislav Žakelj z Jesenic. Pri prehitovanju je pešca zadel in ga nekaj metrov z vozilom porival po cesti. Pejović je bil v nesreči tako hudo ranjen, da je na kraju nesreče umrl. Ponesrečenca so prepoznali šele naslednjega dne.

DRUGEGA ZA DRUGIM ZBIL KOLESARJA

Kranj — Kolesarja Dragomir Šiljak, star 26 let, in Milija Radojevič, star 24 let, oba iz Hrstja, sta v soboto, 22. septembra, peljala iz Hrstja proti Kranju. Za njima je pripeljal voznik osebnega avtomobila Mirko Vuković, star 39 let, ju drugega za drugim zadel in zbil po cesti. V nesreči je bil Šiljak huje, Radojevič pa laže ranjen.

D. Ž.

Otroci požgali kozolec

Bled — V bližini alpskih blokov na Koritenski cesti na Bledu je v četrtek, 20. septembra, izbruhnil požar na kozolec. Kaže, da ga je zanetila četverica otrok, ki se je zraven igrala z vžgalicami. V požaru je bilo uničeno vse seno, naloženo v kozolec, zgorela je streha, ogrodje kozolca pa je dobobra ožgano, tako da je skupne škode kakih 60.000 dinarjev.

Pojasnilo

V članku Trgovanje s kavo objavljenem v Glasu v torek, 18. septembra, letos je navedeno, da je bil Novica Sošič zaposlen pri DO Varnost. Iz DO Varnosti so nam sporočili, da je bil omenjeni res pri njih zaposlen, vendar le od novembra 1980 do 30. novembra 1981; zato v času, ko se je ukvarjal z nedovoljeno trgovino s kavo, ni bil več zaposlen pri Varnosti Kranj.

Za večjo prometno varnost

Varno čez cesto

Vsi prometni udeleženci so se dolžni ravnati po prometnih predpisih in sicer skladno s potrebami in prometno situacijo. To velja prav tako za pešce, saj so najbolj izpostavljeni prometni udeleženci. Zato je tudi v prometnem zakonu pešcem namenjena posebna pozornost. Ceste so opremljene s številnimi stoječimi in talnimi oznakami. Drugod po svetu, pa tudi pri nas je predpisano, da mora pešec nakazati svojo namero, ko želi v gostem prometu čez cesto.

Če se po prometnem pasu premikajo vozila v koloni, mora pešec, preden stopi na zaznamovan prehod, z dvigom roke nakazati svojo namero in sme stopiti na prehod šele, ko se vozila ustavijo.

Žal pešči tak način prečkanja ceste še vse premalo uporabljajo. Tak način seveda ne pride v poštev, če promet urejajo svetlobni signali ali prometni miličniki. Za kolono pa se štejejo že tri vozila, ki vozijo eno za drugim v normalni varnostni razdalji. Prečkanje Kidričeve, Oldhamske ceste in Ceste Staneta Žagarja v Kranju na primer kar kliče po takem obnašanju pešcev. Seveda pa morajo taka pravila spoštovati tudi vozniki; to pomeni, da morajo pred prehodom ustaviti, kadar je pešec z dvigom roke nakazal, da bo stopil na prehod.

Mrak

V prometu umre največ pešcev

Žal ne drži — manj prometa manj nesreč — V šestih mesecih letos je na slovenskih cestah umrlo 211 oseb, od tega na gorenjskih cestah 18 — Povečalo se je število vinjenih povzročiteljev nesreč — Med mrtvimi so na prvem mestu pešči

Čeprav se promet na slovenskih cestah zaradi omejene porabe goriva in dražjega prevoza postopoma zmanjšuje, se vzporedno s tem ne zmanjšujejo bistveno tudi prometne nezgode. Tako je bilo v prvem polletju letos na slovenskih cestah sicer okoli 7 odstotkov manj prometnih nezgod, kar pa je v primeri s tem, da se je promet zmanjšal za 20 do 30 odstotkov, zelo malo. V 2479 prometnih nezgodah v prvem polletju letos je umrlo 211 oseb, kar je za 25 manj kot lani v enakem času, ranjenih pa je bilo 3283 oseb, kar je za 138 manj. Še vedno se torej v povprečju pripeti več kot 12 prometnih nezgod na dan. Prometna statistika kaže, da je promet najgostejši ob koncu tedna, takrat se tudi pripeti največ nezgod.

Vzroki nesreč se bistveno ne spreminjajo. Še vedno je glavni vzrok neprimerna hitrost, zaradi katere se je letos do polletja pripetilo 934 prometnih nezgod, nato pa sledi nesreče zaradi neupoštevanja prednosti. Tam sledijo nesreče zaradi psihičnega stanja voznika, prevladuje vinjenost, slede utrujenost, vpliv zdravil, mamil itd. Zaradi vinjenosti voznikov se je letos pripetilo celo več nesreč — 303, lani pa 232. Največkrat so vinjeni sedli za volan vozniki osebnih avtomobilov, ne manjkajo pa tudi vozniki koles in koles z motorji. Povečalo se je tudi število vinjenih voznikov tovornjakov. Med povzročitelji so tudi pešči.

Pešči še naprej ostajajo najbolj ogrožena kategorija prometnih udeležencev, saj jih je bilo letos med smrtnimi žrtvami cest kar 64, sledijo vozniki osebnih avtomobilov, ki jih je bilo 56, 40 je bilo potnikov, 30 kolesarjev in voznikov koles, še enkrat več kot lani — 12 pa je bilo letos mrtvih traktoristov in 7 motoristov.

Prometne nezgode niso prizanesle tudi otrokom. Letos je v šestih mesecih na slovenskih cestah umrlo 10 otrok do 14. leta starosti, trije pa od 15. do 18. leta. V 5 primerih so bili krivi otroci oz. mladoletniki, v ostalih nezgodah pa drugi udeleženci v prometu. V prometnih nezgodah je bilo ranjenih v tem obdobju kar 600 otrok in mladoletnikov, kar pomeni 20 šolskih razredov otrok.

Tudi na gorenjskih cestah ni bilo kaj bistveno drugače, kot v lanskem

polletju. Umrlo je 18 ljudi, lani eden več. Na Gorenjskem se je v prvem polletju pripetilo 157 prometnih nezgod, od tega največ v kranjski občini, lani pa v enakem času 194 nesreč. Število mrtvih v prometu se je najbolj povečalo na cestah v kranjski občini — v prvem polletju je bilo kar 10 mrtvih, medtem ko je bilo v ostalih občinah, razen tržiške, žrtev v prometu manj.

L. M.

Narasla voda zalila cesto in vdiralala v kleti

V noči z nedelje na ponedeljek, 24. septembra, je zaradi močnega deževja poplavilo cesto med Žirni in Logatec ter med Žirni in Trebijo. Na cesti je bilo tudi do 50 centimetrov vode, tako da je bil promet na obeh cestah onemogočen. Zaselek Sovra, do katerega je poplavilo glavno cesto, je bil takorekoč odrezan od sveta. V Selu je voda vdrla v hlev Marije Štremfelj, tako da je morala lastnica s pomočjo sosedov rešiti živino v sosednje hleve. Ko je ob treh po polnoči dež penehal, je upadla tudi voda na cesti in v Štremfeljevem hlevu, tako da se je pet glav živine lahko vrnilo v domači hlev. Povsem varni pa v Žireh še niso, saj še kar dežuje in še vedno lahko zalije cesto. Prav zato, so nenehno budni gasilci in člani civilne zaščite.

To noč je narasla voda pustošila tudi v Trziču. Pobesneta Trziška Bistrica je vdrla v klet tovarne BPT in poplavila dvojno skladišče in kletni laboratorij. V Skladiščih shranjeno bombažno prejo in tkanino v valjih je namočilo, tako da je škode za kakih 50.000 dinarjev. Škoda ni bila še večja, gre zasluga tovarniškemu gasilcem, ki so večino tekstila še pravočasno rešili iz skladišča. Tudi v Trziču je po tretji uri deževje toliko prenehalo, da se je voda jela umikati iz skladišč.

D. Ž.

zavaruje triglav

Za reševanje v gorah je potrebno stalno urjenje — Zato so pripravili člani postaje Gorske reševalne službe v Trziču minulo sredo popoldan že tretjo vajo letos. Na njej se je zbralo v plezalnem vrtcu nad Dolžanovo sotesko pri Trziču 17 članov, od tega 15 reševalcev in dva pripravnika. S prvo vajo v tem kraju, med katero so urili osnovne načine klasičnega reševanja iz približno 80 metrov visoke stene, so želeli spoznati, kako bi ukrepali ob primeru nesreče na vadišču za plezanje. Tod se namreč pogosto vzpenjajo številni alpinisti v več tehnično različno zahtevnih smereh in je treba biti pripravljen za hitro pomoč ob potrebi, je po končani vaji naglasil načelnik trziške postaje GRS Tone Kralj, ki je tudi ocenil, da bodo morali v tej steni preizkusiti še nekatero posebno opremo za reševanje. (S) — Foto: S. Saje

Varna hoja v gore

Pravilno ravnanje ob nesreči

Vsak planinec se mora zavedati pomena pravilne pomoči tistemu, ki jo potrebuje. Od znanja in sposobnosti je velikokrat odvisna usoda tovariša in morda tudi njega samega.

Vsakdo, ki prosi pomoči, mora biti deležen pozornosti! Rešitelj mora ugotoviti stanje planinca v stiski in ukrepati, kakor zahtevajo razmere; kadar gre za kakršnokoli nesrečo, mora biti pri svojih postopkih še posebej previden in natančen. V tem primeru je dolžan ugotoviti stanje ponesrečenca, mu dati pravilno prvo pomoč, ga zavarovati pred nadaljnjimi poškodbami in zunanjimi vplivi, organizirati transport ali poklicati gorske reševalce. Če je le mogoče, ponesrečenca ne pusti samega, ampak poskuša priklicati pomoč.

Kadar je rešitelj več in obvladajo vse potrebno ter imajo tudi opremo za transport ponesrečenca v dolino, morajo to storiti brez odlašanja. Če je skupina premala in brez znanja ter opreme za reševanje, del planincev ostane pri ponesrečenču, drugi pa odhite po pomoč. Pri tem pazijo, da se v naglici sami ne poškodujejo. Le v izjemnih primerih, ko pomoči ni moč priklicati, rešitelj zavaruje ponesrečenca na razločno označenem kraju in gre po pomoč.

Dolžnost očitca pri nesreči v plazu je, da prepreči nadaljnjo nesrečo. Zato označi mesta, kjer je plaz zajel ponesrečenca, kjer je le-ta izginil pod plazom in od koder je plaz pridrsel. Šele nato prične z iskanjem ponesrečenca.

Če je potrebna pomoč Gorske reševalne službe, je treba predati obvestilo o nesreči obveščevalni točki (planinski postojanki, na primer), od koder obvestijo postajo milice ali načelnika območne postaje GRS. Če v bližini ni takšne točke, sami prenesemo obvestilo najbližji postaji milice. Potlej steče reševalna akcija po že ustaljeni poti.

Za uspešno reševanje je pomembna vsebina obvestila o nesreči! Vsak klic na pomoč mora reševalcem dati vsaj minimalne podatke o pomoči potrebnem planincu. Odgovoriti mora, KDO se je ponesrečil, KOLIKO je ponesrečenecv, KJE se je pripetila nezgoda oziroma kje se poškodovanec nahaja, KDAJ je do nesreče prišlo in KAJ je poškodovanemu. Dobro je, da je v obvestilu še več drugih podatkov, na primer o vremenu, poti itd. Če očitca ne predajo podatkov o nesreči milici ali postaji GRS sami, morajo sestaviti pisno poročilo, da ne bi prišlo do napak pri prenosu obvestila.

Pri reševanju v naših gorah vse pogosteje sodeluje tudi letalska enota milice. Če planinca preleti helikopter v nizkem letu, kar je lahko znak, da nekaj išče, je treba pilotu pomagati; možno je namreč, da je posadka na kontrolnem poletu ali je obveščena o nesreči. Če je ponesrečenec v bližini planinca, ki ga je preletel helikopter, je planinec to dolžan pilotu pokazati; sodelovati mora tudi, če posadka ni potrebna pomoči. Obvestilo izrazi z dr-žo telesa, ki ponazarja črki Y (yes) in N (no); Y pomeni, da je potrebna pomoč, ponesrečenec je v neposredni bližini, helikopter naj pristane, N pa obvešča posadko helikopterja o vsem nasprotnem. Sleherna zloraba in mahanje z rokami ob preletu helikopterja sta prepovedani!

Ta sestavek je sklenil naše zapise o varni hoji v gore. Zavedamo se, da v njih ni bilo razloženo vse, kar planinec potrebuje za obiskovanje gorskega sveta. To tudi ni bil namen, saj smo želeli opozoriti predvsem, kako se izogniti nesreči na gorskih poteh. Kogar zanima več o planinstvu, naj seže po priručniku Planinska šola, ki nam je bil glavni vir pri objavljanju vseh sestavkov. Planinska založba Slovenije pa je poleg te edicije izdala še mnoge druge brošure, iz katerih se je moč poučiti o zgodovini in organizaciji planinstva, planinskih poteh in postojankah ob njih, gorski naravi in varstvu okolja, vremensolovju, orientaciji, nevarnostih v gorah, prehrani planinca in še čem. Sedaj, ko bo vse manj primernih dni za planinske izlete, lahko z branjem literature koristno zapolnite svoj prosti čas; začetnikom naj bo v poduk, izkušenim pa v razvedrilo!

S. Saje

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

KROMPIR ZA KOLO

V Čircah pri Kranju sta dva možaka v mraku hotela na tuji njihi nabirati krompir za ozimnico. Zalotil ju je lastnik, tako da sta jo morala na hitro popihati. Pustila sta krompir in v zmedu se pozabila, da lahko hitreje zbežita s kolesi. Lastnik krompirja je pozabljeno kolesi pripeljal na postajo milice Kranj. Tam ju nočna nabirateljca lahko spet dobita.

L. M.

Na golfu se lahko o vsem zmenijo

Na edinem jugoslovanskem golf igrišču na Bledu se bo v letošnji sezoni od začetka aprila do konca oktobra zvrstilo blizu deset tisoč pretežno tujih igralcev golfa, kar bo četrtina več kot lani in polovica več kot predlani. Golf ni le igra za sport in rekreacijo, je tudi prilžnost za srečanja s tujimi poslovneži. Da se je na golfu mogoče o vsem dogovoriti, so spoznali tudi nekateri naši podjetježi.

Bled — Na Škotskem je nekaj običajnega, da farmar (kmet) popoldne vzame palice in gre igrat golf. V Avstriji imajo že 19 igrišč in gradijo še nova, med njimi tudi v bližini naše meje. Pri nas imamo edino igrišče na Bledu in prava sramota je, da nimamo nobenega v Dubrovniku, ki velja za »biser Jadrana«, pa v Poreču, Budvi in drugih obmorskih središčih. Strokovnjaki zatrjujejo, da bi se igrišča hitro splašala. V Evropi namreč skokovito narašča zanimanje

Roman Horvat, vodja igrišča: »S 25 markami dnevne uporabnine smo med najcenejšimi v Evropi. Na drugih igriščih se gibljejo cene med 35 in 100 markami. Ko bomo kakovostne ponudbe še izboljšali, bomo tudi pri nas dvignili cene na evropsko povprečje.«

za golf; klubi v tujini, predvsem v Zvezni republiki Nemčiji, so že prepolni in ne vpisujejo novih članov. V Dalmaciji, kjer so prek zime ugodne možnosti za igranje golfa bi to morali vedeti in izkoristiti. Uspeh bi bil zagotovljen, pravijo dobri poznavalci razmer; še toliko bolj, ker je Jugoslavija med najcenejšimi, če ne kar najcenejša turistična država na svetu.

Pa se povrnimo k Bledu. Tamkajšnji turistični delavci so že pred destletjem spoznali, da je golf imenitna vaba za tujce, ne za revne penzionerske goste, temveč za tiste, ki imajo res nekaj pod palcem. V bližini Bleda so zgradili igrišče in lepo urejeno restavracijo. Letos, ocenjujejo, se bo na njem zvrstilo že blizu deset tisoč pretežno tujih igralcev golfa, največ iz Avstrije in Zvezne republike Nemčije. Vsak izmed njih bo plačal dnevno za uporabo igrišča 25 nemških mark, poleg tega bo precej potrošil še na Bledu in v drugih turističnih središčih. Igralci golfa so najljubši blejski gostje. To so turisti, ki ne prihajajo s skupinami in ne naročajo penzionov; to so gostje, ki se med vsemi najbolj zanimajo za izlete po Gorenjski in Sloveniji.

Za blejsko igrišče pravijo, da je med srednje težkimi, a med najboljše urejenimi v Evropi. To je laskavo priznanje za Hotelsko turistično podjetje Bled in za njihov tozdr Turizem in rekreacija, predvsem pa za skupino delavcev, ki skrbno vzdržuje 18 polj igrišča. To je zahtevno in natančno delo, za katero so se nekateri usposabljali tudi v tujini. Redno kosijo travo in jo negujejo s stroji, uvoženimi iz Amerike, jo gnojijo (Mimogrede: letno porabijo 10 do 15 ton umetnih gnojil.) in uničujejo plevel z raznimi kemičnimi pripravki. Veliko škode jim je letos povzročil februarjski vihar, ki je v naravnem parku igrišča polomil in izruval 5 tisoč dreves. Približno

petnajst let bo preteklo, da bo park dobil nekdanjo podobo.

Dejanskega iztržka, ki ga prinesejo tuji igralci golfa blejskemu in gorenjskemu turizmu, ni moč zapisati v številkah, ker tovrstni turisti trošijo danes tu in jutri tam. Igrišče je namreč del izvenpenzijske ponudbe tako kot teniška igrišča, ki jih je na Bledu še premalo; pa bližnji hipodrom in še bi lahko naštevali. V temeljni organizaciji Turizem in rekreacija razmišljajo tudi za naprej. Vedo, da je v konicah njihovo igrišče že zdaj povsem zasedeno; ko pa se bodo prebudili še domačini, bo postalo pretesno za vse ljubitelje in tekmovalce. Zato načrtujejo, da bi v naslednjih treh ali štirih letih uredili še devet polj (lukenj).

Rafael Jerman, edini poklicni učitelj in trener golfa v Jugoslaviji ima obilo izkušenj s francoskih, avstrijskih in nemških igrišč: »Golf le ni tako enostavna igra, kot se zdi na pogled. Žogico je treba udariti tudi 180 metrov daleč. To ni mogoče doseči le z močjo, za to je potrebna tudi tehnika. Začetniki se morajo seznaniti tudi z etiko golfa, s tem, kje smejo peljati vozice in hoditi, kako varovati igrišče in podobno. Letos se je v naši šoli zvrstilo že 1600 igralcev, pretežno iz tujine. 600 je bilo začetnikov, vsi ostali so že igrali golf. Za tujce je ura učela 45 mark, za domačine 400 dinarjev.«

Medtem ko v nekaterih državah govorijo o deset- in stotisočih organiziranih igralcev golfa, se v Jugoslaviji lahko pobahamo le z dvema kluboma, z ljubljanskim in blejskim, ki združujeta blizu 160 igralcev. Med njimi je le trideset zelo prizadevnih igralcev, ki redno vadijo in igrajo, nekaj je tudi tujcev pa tudi takih, ki jim je izkaznica golf kluba le prestižnega pomena. V Jugoslaviji je bila šele pred kratkim ustanovljena golf zveza. Ko se bo ta vključila v evropsko in svetovno zvezo, bodo tudi naši tekmovalci, med katerimi so najuspešnejši Dušan Jurman in Dane Kraljič iz Radovljice ter Marko Vovk z Bleda, dobili možnost, da se udeležujejo najpomembnejših amaterskih tekmovanj. Jugoslavija, konkretno Bled, pa priliko, da postane organizator še imenitnejših prvenstev.

C. Zaplotnik

16-letni dijak Železarsko izobraževalnega centra na Jesenicah Marko Lamberger iz Vrbe se razvija v uspešnega igralca golfa. Na letošnjem državnem prvenstvu je zasedel tretje mesto za Dušanom Jurmanom in Markom Vovkom. Na 8. mednarodnem prvenstvu Jugoslavije, ki se je v nedeljo končalo na blejskem igrišču, pa je med 66 tekmovalci iz sedmih evropskih držav osvojil 17. mesto, kar je bila druga najboljša jugoslovanska uvrstitev. Predno se je Marko odločil za igranje golfa, je štiri leta vozil opremo tujim igralcem po blejskem igrišču. Pred dve letoma se je včlanil v blejski golf klub in odtlej redno vadi vsak drugi dan po približno pet ur. Marko ima v golfu še obetavne načrte: želi postati dober tekmovalac in poklicni učitelj golfa. (cz)

GORENJCI V LIGAŠKIH TEKMOVANJH

NOGOMET — Nogometiški Triglav, ki nastopajo v slovenski ligi, so tokrat v petem kolu gostovali v Mariboru, kjer so bili gostje domačemu Kovinarju. Od sedemintridesete minute dalje so igrali brez Vigeca. Za presenečenje je v preostalih srečanjih poskrbel Železnikar iz Maribora, kjer je v Izoli visoko premagal domačo enajsterico.

Izidi — Kovinar: Triglav 1:0 (1:0), Rudar (Trbovlje): Vozila 1:0 (0:0), Slo-

van: Smartno 3:0 (1:0), (TV): Koper 1:1 (1:0), Izola: Zelenice 0:3 (0:0), Brežice: Mura 1:1 (0:0), ja: Kladiivar 0:0.

V šestem kolu bo Triglav na domu Stanka Mlakarja gostil ljubljanski Slovan.

ROKOMET — Rokometiški Iskra iz Železnikov so tokrat v slovenski ligi visoko in z lahkoto gale Iskro. Manj uspeha pa so imeli kometaši Jelovice v moški ligi, na domačem igrišču izgubili z 1:2 ščino.

Izida — Alpies: Iskra 30:18, Jelovica: Ajdovščina 24:26 (12:12).

Para prihodnjega kola — no: Alpies, Krško: Jelovica.

HOKEJ NA LEDU — Jeseničani so tokrat v tekmovalni kejski pokal Alpe-Adria gostovali v Trzinu, kjer so proti Auronzi z 1:0 zmagali. Bešič in Š. Ščapa z golom mizirali. Prvak tega pokala je iz Celovca, Jeseničane pa v sredo v Ljubljani še nastop proti Olimpiji. Izid — Auronza: Jesenice 0:2, 1:1).

VESLANJE — Blejsko jezero krat gostilo slovenske veslače, imeli republiško prvenstvo, in ki so imeli nastop za pokalno tekmovanje slovensko-zagrebske regije. Uspeh so spet dosegli veslači Člani so osvojili prvo mesto v konkurenci mladincev je bil dvojec brez prvi, v enojcu je bil skif tretji, četverec s krmarjem drugi.

Prvenstvo zunaj občinskih meja

Kranj — Ob koncu meseca, 30. septembra, bo na teniških igriščih parku Stanka Mlakarja Kranju prvenstvo tržiških občinskih su. Čeprav je v Trzinu veliko igralcev, bo tekmovalje že tretje leto občinskih meja. V občini imajo zdaj le eno igrišče — v Sebenjaku je zasedeno vsak dan od jutra do večera. Kot kaže, se bodo razmere izboljšale, saj člani teniške TVD Partizan Križe že urejajo igrišče, eno pa nastaja tudi v Bistrici.

Prireditelja občinskega prvenstva odbor za športno rekreacijo pri telesnokulturni skupnosti in sekcija TVD Partizan Trzin sprejemala prijave z vplačilom narjv še jutri, v sredo, v pisarni Trzin na Bračičevi 4. Udeleženci razdeljeni v štiri tekmovalne skupine v tri moške in eno žensko. Tekmovalje se bo oba dneva začelo ob osmih urah.

ODBOJKA

Odbojarska liga

Radovljica — Komisija za odbojko pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Radovljica bo tudi letos organizirala občinsko ligaško tekmovalje za moške in ženske ekipe. V ligi bodo sodelovale ekipe iz radovljiške in iz tistih bližnjih občin, kjer nimajo svojih klubov. Najboljša ekipa iz radovljiške občine se bo na kvalifikacijah potegovala za vstop v republiško ligo. Prvenstvo sprejemal prijave do 15. oktobra na način tekmovalja, ki bo odvisen od števila prijavljenih ekip, se bodo tekmovalje odigrali konec oktobra.

ROKOMET

Finale Peko: Preddvor

Kranj — Danes ob 18. uri bo na igrišču osnovne šole Matija Valjavec Preddvoru polfinalno rokometno tekmovalje za pokal mladosti na področju Gorenjske med domačim Preddvorom in straziško Sayo. Zmagovalec se bo srečal ob 18. uri pomenil v Bistrici Trzinu z igralci tržiškega Peka, ki polfinalu presenetljivo odpravila jeloško Jelovico. (cz)

Zmaga Dupelj v gosteh

Kranj — V 1. kolu gorenjske rokometne lige so bili doseženi pričakovani rezultati. Rokometiški Save so brez žav premagali ekipo Save z osemindesetimi razliko. Rezultat 27:19 (13:10). Najboljša strelca pri Savi sta bila frar in Dolanc s po sedmimi zadetki pri Jelovici pa Štajer in Stanovnik s štirim. V Trzinu so veterani Peka bili z vrstniki iz Dupelj z 19:24. Pri moških sta bila najučinkovitejša pri Peki s šestimi in Dolžan s štirimi pri gostih pa Toporš s šestimi in pri Peki s petimi zadetki. V Straziški so srečali veterani Save in igralci Peka Brnik. Zmagali so domači s rezultatom 31:24 (20:10), dobro pa so li tudi gostje, ki so novinec v ligi. Za vo sta dala Bevk 11 golov in Balač 8, goste pa Pajič 5 in Galjot 4. (cz)

Jože Osterman, podpredsednik golf kluba Bled: »Zmotno je mišljenje, da je igra, ko je zmora vsak šep. Članarina in uporabnina (za igrišče) znašata v našem klubu 5000 dinarjev, v kar je računano nekajurni tečaj pod vodstvom poklicnega učitelja golfa, neomejeno igranje od začetka aprila do konca oktobra ter uporaba odličnih garderob. Drugačne so cene za tujce, ki se želijo včlaniti v naš klub. Plačati morajo 400 mark vpisnine in še približno toliko članarine in uporabnine.«

Mednarodno prvenstvo Jugoslavije v golfu

Velik uspeh Dušana Jurmana

Bled — V nedeljo se je na blejskem igrišču za golf končalo 8. mednarodno prvenstvo Jugoslavije v golfu, na katerem je sodelovalo 66 tekmovalcev in 9 tekmovalk iz Avstrije, Združenih držav Amerike, Italije, Zvezne republike Nemčije, Švedske, Češkoslovaške in Velike Britanije. V izredno težavnih vremenskih razmerah je med moškimi zmagal Christian Czerny pred Hansom Walterjem Meyerjem (oba Avstrija), na odlično tretje mesto pa se je le s točko zaostanka uvrstil član blejskega golf kluba Dušan Jurman. Marko Lamberger je bil 17., Marko Vovk pa 20. Pri ženskah je že tretjič zapored zmagala Švedinja May Britt Heden.

Peti gozdni tek po Udin borštu

Vreme ponagajalo prirediteljem

Kokrica — V spomin na zadnji boj drugega bataljona Kokrškega odreda septembra 1942 v Udinborštu je sekcija za rekreacijo pri Športnem društvu Kokrica pripravila v soboto jubilejni, peti gozdni tek po Udinborštu. Lani je na tej množični rekreativni prireditvi sodelovalo 408 tekačev, predlani se 18 več, letos pa je bila udeležba spričo slabega vremena nekoliko slabša. Na štartnem mestu pred osnovno šolo na Kokrici se je zbralo 189 tekačev, ki so, razporejeni v 12 kategorij, tekli na progah, dolgih od 2 do 13 kilometrov. Na najdaljši progi je bil pri moških najhitrejši Mirko Kotnik (TO Radovljica) s časom 39 minut in 39 sekund, pri ženskah pa na 7-kilometrski razdalji Darinka Erzetič (Partizan Kranj) s 30 minutami in 36 sekundami.

Ob jubilejnim tekmu po gozdnih Udinboršta je Franc Štefe-Miško v imenu borcev Kokrškega odreda odlikoval s spominskimi prti odreda prizadevne prireditelje: sekcijo za rekreacijo pri Športnem društvu Kokrica ter posameznike — Franca Grosa, Braneta Robleka, Bojana Vrlinška, Franca Rutarja, Bineta Jeruca in Franca Kristanca.

Rezultati — ml. pionirji (2 km): 1. Jerman (SK Trzin) 4.43, 2. Konc 4.45, 3. Mali 4.47, 5. Pajk (vsi SK Triglav); ml. pionirke (2 km): 1. Klavara (TVD Partizan Gorje) 5.19, 2. Ozebec (TVD Partizan Mošnje) 5.26, 4. Boncelj (SK

Kokrica); st. pionirji (4 km): 1. Ožegovič (AK Triglav) 12.25, 2. Prevodnik 12.31, 3. Nunar 12.38, 4. Pajk (vsi SK Triglav), 5. Plevnik (AK Triglav); st. pionirke (4 km): 1. Grašič (SK Triglav) 14.52, 2. Zupan (TVD Partizan Mošnje) 14.55, 3. Markun (OŠ F. Prešeren) 15.15, 4. Kavčič, 5. Hočevar (obe SK Triglav); ženske — od 16 do 25 let (7 km): 1. Jošt (SD Kokrica) 31.57, 2. Kavčič (Triglav) 34.27; od 26 do 36 let (7 km): 1. Jerman (Trzin) 32.40, 2. Grah (Kokrica) 33.17, 3. Papler (Mošnje) 34.54, 4. Bobnar (Smednik); nad 35 let (7 km): 1. Erzetič 30.03, 2. Rozman (obe Partizan Kranj) 30.20, 5. Kavčič (SD Kokrica); moški — od 16 do 19 let (7 km): 1. Kordež (SK Triglav) 24.06, 3. M. Teraž (LIP Bled) 24.46, 4. Kumer (SK Triglav), 5. Grmek (SD Kokrica); od 20 do 29 let (13 km): 1. Krajnc (AK Velenje) 40.00, 2. F. Teraž (AK Olimpija) 40.57, 3. Dovjak (SD Kokrica) 41.43; od 30 do 39 let (13 km): 1. Kotnik (TO Radovljica) 39.39, 2. Umek (SD Donit) 42.19, 3. Močnik 43.02, 5. Klementič (oba SD Kokrica); od 40 do 49 let (13 km): 1. Sitar (TO Radovljica) 44.39, 2. Štros 44.53, 3. Gregorič (oba SD Kokrica) 45.40, 4. Fortuna (Partizan Kranj), 5. Bertonec (Godešič); nad 50 let (7 km): 1. Rant 29.32, 2. Jošt (oba SD Kokrica) 32.42, 3. Hočevar (SD Triglav) 35.18, 4. Mesarič (J. Štucin). (cz)

beltop TRAJA IN TRAJA

(vsaj polovico dlje kot lazurni premaz)*

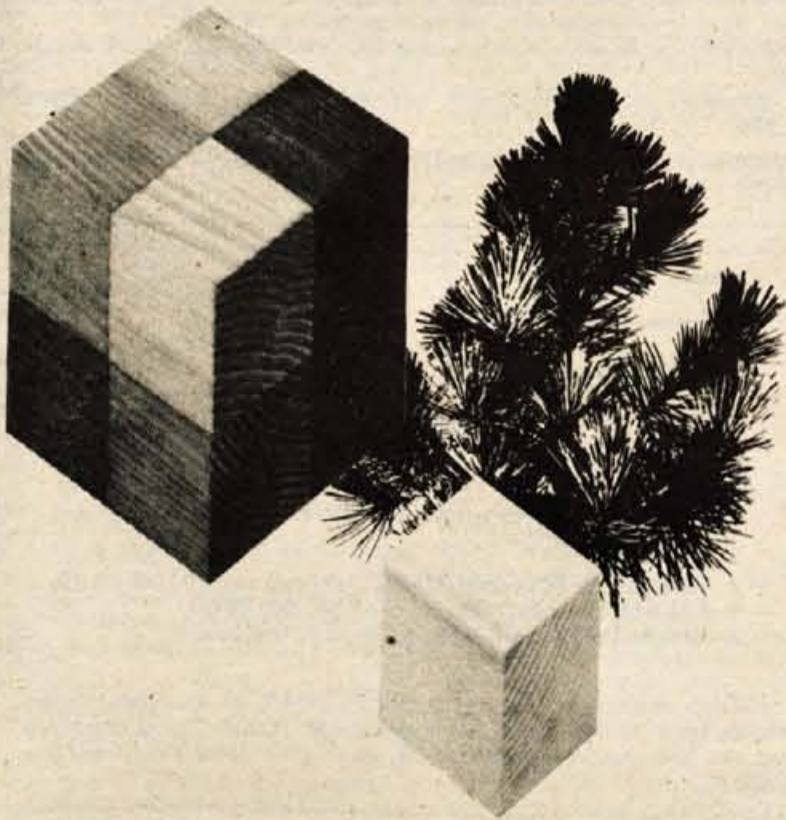
Prav gotovo lesa, ki ga vsi občutimo in doživljamo kot topeč, prijeten, naraven gradbeni material, ne bi impregnirali, premazovali, barvali, če bi bil odporen proti vsem vplivom okolja, ki ga razkrajajo in uničujejo najprej na površini, nato pa še v globino. Propadanje površine lesa, posebno pri oknih in vratih, ki je izpostavljena kombiniranemu delovanju sončne svetlobe, dežja in mraza, poskušamo na vsak način preprečiti. Na les naneseemo snov, ki je proti škodljivim vplivom bolj odporna kot les. Med zaščitnimi premazi so se v zadnjem času uveljavili lazurni premazi, ki vsebujejo prosojne ali polprosojne pigmente. Le-ti površino lesa obarvajo, njegovo strukturo pa puščajo vidno, pogosto jo celo poudarijo. Kako dolgo bo premaz, s katerim je prekrita in zaščitena površina lesa, vzdržal, je odvisno od vrste vplivov. Zelo pomembno je preprečiti dostop vode do lesa in v les, oziroma ji omogočiti, da hitro odteče. Poleg tega vplivata na trajnost premaza tudi njegov barvni ton, njegova sestava in kakovost. Vsi

preizkusi so pokazali, da dosežemo optimalne rezultate z lak lazurnimi premazi, ki ugodno vplivajo na dimenzijsko stabilnost lesa, omejujejo njegovo »dihanje«, imajo veliko polnilno moč, se ne luščijo, ne pokajo in dolgo trajajo. **beltop** je sodoben lak lazurni premaz za les. Zaradi svoje trajne sposobnosti absorpcije škodljive ultravijolične svetlobe, dolgotrajne elastičnosti in uravnotežene paropropustnosti, kljubuje vremenu, v primerjavi z običajnimi lazurnimi premazi, vsaj polovico dlje. Z

beltop -om ostane zaščiten les dlje lep in sijoč v svoji naravni lepoti. **beltop** ima pred lazurami še druge prednosti:

- umirja les, da okna in vrata bolje tesnijo;
- ne kaplja s čopiča;
- daje polnost izgleda s svilenim sijajem;
- obnavlja tudi postaran lazurni premaz.

Naši strokovnjaki vam bodo z veseljem posredovali vse podrobnosti o novem lak lazurnem premazu **beltop**. Informacije dobite v vseh specializiranih trgovinah ali prodajno-informativni službi Belinke (tel. 061/314-177).

moj odnos do lesa

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Na Koroškem v Borovljah (Ferlach), Klagenfurter strasse 15, je odprta nova specializirana trgovina priznane tovarne barv in lakov iz Beljaka, (pleskarski in malarski material, zaščita lesa in kovine, lepila, avtolaki in pribor). Nudimo: **OB PREDLOŽITVI OGLASA PO EXPORTNIH CENAH ŠE 10 % POPUSTA.**

hene lit

Lackfabrik
Seebacher Allee 42
A-9500 Villach

**Tekstilna industrija
TEKSTILINDUS KRANJ**

Razglašena naslednji prosti deli oziroma nalogi v ekonomskem sektorju DS Skupne službe:

1. EKONOMSKE ANALIZE:

Pogoji:

- visoka šola ekonomske smeri,
- zaželjene so delovne izkušnje na strokovnih delih ekonomskega področja,
- poskusno delo 3 mesece

Zaposlitev je za določen čas in sicer zaradi porodniške odsotnosti delavke.

2. PROGRAMIRANJE I

Pogoji:

- višja šola organizacijske ali ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj na strokovnih delih v tekstilni proizvodnji ali strojni obdelavi podatkov,
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati, ki izpolnjujejo razglašene pogoje, naj dajo pismene priglasitve v kadrovski sektor delovne organizacije najkasneje v roku 8 dni po objavi.

DELFIN

Kranj
vam nudi sveže
in zamrznjene
ribe

Ljubečna Celje

**OGI-MASA
ZA POPRAVILO
IN ZIDAVO PEČI**

Telefon: 063 33-421,
31-865

NEKATERI SO ZA VROCE... ...TUDI POZIMI!

Peči na trda goriva, posebnost — peči — kamini na potrošniško posojilo, ogrevala vseh vrst, pribor, strokovna postrežba in prevoz do 15 km brezplačen.

Vse ugodnosti do 6. 10.

- ITPP Ribnica
- INŠTALACIJE Škofja Loka
- GPG Grosuplje

Blagovnice
Bežigrad, Kranj,
Jama

RAZDELJEVANJE BONOV ZA TEKOČA GORIVA

IZVRŠNI SVET SO KRANJ bo organiziral razdeljevanje bonov za tekoča goriva za obdobje oktober—december 1984 v sredo, dne 26/9-1984, in v četrtek, dne 27/9-1984, od 9.00 do 18.00 ure na istih mestih, kot se je razdeljevalo za pretekla obdobja, in sicer za:

- osebne avtomobile in kombinirana vozila
- evidentirane traktorje
- motorna kolesa
- kolesa s pomožnim motorjem.

Lastnikom tovornih motornih vozil in občanom, ki so upravičeni do dodatnih količin goriva, bomo razdeljevali bone na SEKRETARIATU ZA NOTRANJE ZADEVE, Trg revolucije 1, soba 177/II. Zamudniki bodo lahko prejeli bone na SEKRETARIATU ZA NOTRANJE ZADEVE SAMO OB SREDAH v času od 7.30 do 17.00 ure.

IS SO KRANJ

lesnina

Proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvo in gradbenim materialom, n. sol. o., Ljubljana, Parmova 53

Komisiji za delovna razmerja TOZD-ov objavlja prosta dela in naloge za PE Lesnina v Kranju

za TOZD NOTRANJA TRGOVINA PRODAJNA MREŽA LJUBLJANA, n. sub. o., Ljubljana, Parmova 53

1. SKLADIŠČNIKA II
2. MIZARJA — SERVISANTA II
delo se opravlja v prodajnem mestu na Jesenicah
3. Prodajalca II
(za določen čas — nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Pogoji:

- pod 1.: srednja poklicna izobrazba trgovske smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj,
pod 2.: srednja poklicna izobrazba mizarске smeri, 1 leto ustreznih delovnih izkušenj
pod 3.: srednja poklicna izobrazba trgovske smeri, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

ZA TOZD MALOPRODAJA — GRADBENI MATERIAL, n. sub. o., Ljubljana, Parmova 53

4. MANIPULANTA

Pogoji: osemletka,
1 leto ustreznih delovnih izkušenj

Za dela oziroma naloge pod 1., 2. in 4. združujemo delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in zahtevamo pod 1. 3 mesečno poskusno delo, pod 2. 3. in 4. pa 2 mesečno poskusno delo.

Kandidate vabimo, da pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev na naslov: Lesnina, Ljubljana, kadrovske splošni sektor, Ljubljana, Parmova 53, v 8 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

SERVISNO PODJETJE KRANJ
Tavčarjeva 45

Objavlja po sklepu DS prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Tovorni avto TAM 60 T, nosilnost 2,5 t — kasonar, letnik 1978, brezhiben
Izklicna cena 500.000,00 din.
2. Kompressor FAGRAM, leto izdelave 1975, ne obratuje, izklicna cena 100.000,00 din.

Prodaja bo v sredo, 26. 9. 1984 ob 8. uri v prostorih Servisnega podjetja Kranj. Interesenti položijo pred pričetkom licitacije varščino v višini 10 odstotkov. Kupec plača tudi prometni davek. Vse ostale informacije pa dobite po tel.: 21-282.

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ
Poštna ulica 4, Kranj

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJE
za 4 sodelavce

Pogoji: — končana ekonomska srednja šola,
— zaželene delovne izkušnje

Delovno razmerje se sklone za določen čas za dobo 6 mesecev.

2. KOORDINIRANJE IN VODENJE
INVESTICIJSKIH DEL TK OMREŽJA

Pogoji: — diplomirani inženir telekomunikacij,
— 1 do 2 leti delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s poskusnim delom treh mesecev.

Kandidati naj naslovijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na komisijo za delovna razmerja DSSS Podjetja za ptt promet Kranj. Komisija sprejema prijave 8 dni po objavi.

Vsi prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po opravljeni izbiri.

ISKRA TELEMATIKA

Industrija za telekomunikacije in računalništvo, n. sol. o. KRANJ

Delavski svet TOZD Tovarne zasebni telekomunikacijski sistemi Kranj razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo:

1. VODJE PLANSKE PRIPRAVE PROIZVODNJE

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- VS izobrazba tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na ustreznih področjih dela,
- aktivno znanje angleškega jezika,
- pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj.

Mandatna doba traja 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Iskra telematika, kadrovska služba, Ljubljanska cesta 24 a, Kranj, z oznako »za razpis ZTS«.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO OBČINE RADOVLJICA
p. o. Radovljica, Ljubljanska cesta 27

razpisuje na podlagi 97. člena statuta in sklepa delavskega sveta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJE TEHNIČNO-PLANSKEGA IN ANALITSKEGA SEKTORJA V RADOVLJICI
 2. VODJE DELOVNE ENOTE NA BLEDU
- za štiriletni mandat

Poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom in družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: visoka ali višja izobrazba komunalne ali gradbene stroke, in strokovnim izpitom za nadzor, 3 oziroma 4 leta delovnih izkušenj,
- pod 2.: višjo tehnično šolo ali srednjo gradbeno-komunalno šolo z najmanj 2 oziroma 3 leti delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba DO Komunalno gospodarstvo občine Radovljica, Ljubljanska cesta 27, 8 dni po objavi razpisa v zaprtih ovojnica z oznako »za razpisno komisijo«.

ELEKTRO GORENJSKA, DELOVNA ORGANIZACIJA ZA
DISTRIBUCIJO IN PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE, n. sub. o. Kranj, Cesta JLA 6 TOZD ELEKTRO SAVA KRANJ, n. sub. o. Kranj, Stara cesta 3

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. OPRAVLJANJE ZAHTEVNEJŠIH ELEKTROMEHANIČNIH DEL
(2 delavca)

Pogoji: — elektrotehnik za jaki tok,
— 6 mesecev delovnih izkušenj

2. OPRAVLJANJE ENOSTAVNIH ELEKTROMEHANIČNIH DEL
(2 delavca)

Pogoji: — poklicna šola, elektro stroke — jaki tok,
— 6 mesecev delovnih izkušenj

Z delavci bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na gornji naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po odločitvi komisije.

UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE
KRANJ, JLA 7

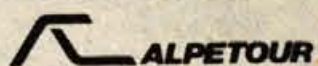
Razpisuje javno dražbo — licitacijo za naslednja osnovna sredstva:

1. 3 kom osebni avto Z 750 SC, leto izdelave 1979, izklicna cena od 95.000,00 din do 105.000,00 din
2. 5 kom osebni avto Z 101, leto izdelave 1979 in 1980, izklicna cena od 95.000,00 din do 145.000,00 din
3. 4 kom osebni avto VW Golf, leto izdelave 1978 in 1979, izklicna cena od 130.000,00 din do 160.000,00 din
4. Osebni avto VW 1200, leto izdelave 1976, izklicna cena 110.000,00 din
5. Osebni avto VW Passat, leto izdelave 1974, izklicna cena 100.000,00 din
6. Osebni avto GXF 4 (žaba), leto izdelave 1976, izklicna cena 150.000,00 din
7. Avto IMV 1900 BR (nevozen), leto izdelave 1983, izklicna cena 170.000,00 din

Licitacija bo v sredo, 26. 9. 1984 v garaži UNZ Kranj, (za stavbo Občine Kranj) za družbeni in zasebni sektor ob 14.30 uri. Interesenti si lahko ogledajo vozila eno uro pred pričetkom licitacije.

K prodajni ceni ni vračunan prometni davek, katerega plača kupec.

Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10-odstotni polog od izklicne cene.

ALPETOUR
DO CREINA KRANJ, n. sol. o.

Tozd servis osebnih vozil in mehanizacije Kranj, n. sol. o. Ljubljanska cesta 22, razpisuje po sklepu komisije za odpis osnovnih sredstev

JAVNO DRAŽBO za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:

1. Kompresor FMA POKORNY, izklicna cena 60.000,00 din
2. Lakirna komora, izklicna cena 500.000,00 din
3. Rezervoar za zrak, izklicna cena 20.000,00 din

V izklicno ceno ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec. Dražba bo 8. 10. 1984 ob 8. uri v prostorih TOZD. Ogled osnovnih sredstev je mogoč uro pred začetkom dražbe. Informacije po tel.: 21-296.

KLADIVAR

64226 ŽIRI YUGOSLAVA

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO p. o.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

DO »KLADIVAR« ŽIRI

razpisuje naslednja prosta dela oziroma naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. VODJE PROIZVODNO-PLANSKEGA SEKTORJA (1)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba strojne, organizacijske ali ekonomske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti,
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših ali vodilnih delih v gospodarstvu,
- da ima pravilen in ustvarjalen odnos do uveljavljanja samoupravljanja in da je družbeno-politično aktiven,
- da je pri svojem delu uspešen in kaže vodstvene ter organizacijske sposobnosti,
- da izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva Družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka.

Z delom pridobljene zmožnosti se ugotavljajo po pravilniku.

Kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 leta.

2. VODJE TEHNIČNEGA SEKTORJA (1)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba strojne ali elektro smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti,
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornejših ali vodilnih delih v gospodarstvu,
- da ima pravilen in ustvarjalen odnos do uveljavljanja samoupravljanja in da je družbeno-politično aktiven,
- da je pri svojem delu uspešen in kaže vodstvene ter organizacijske sposobnosti,
- da izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva Družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka.

Z delom pridobljene zmožnosti se ugotavljajo po pravilniku.

Kandidat bo izbran za mandatno dobo 4 leta.

in objavlja naslednja prosta dela oziroma naloge:

1. NORMIRCA (1)
(normiranje v proizvodnji)

Pogoj: višja strokovna izobrazba strojne ali organizacijske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti in 4 leta delovnih izkušenj.

Z delom pridobljene zmožnosti se ugotavljajo po pravilniku.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema splošni sektor 8 dni po objavi.

Izbira med prijavljenimi kandidati bo opravljena v 30 dneh po preteku objave.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 15 dneh po sprejetem sklepu o izbiri.

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Osnovna šola
Dr. JANEZA
MENCINGERJA
BOHINJSKA BISTRICA

Osnovna šola razpisuje
in naloge

ŠOLSKEGA PSIHologa
— PEDAGOGA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z ustreznimi dokazili sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Če med prijavljenimi kandidati ni kandidata z ustreznimi dokazili, se lahko prijavi skupina, ima prednost psiholog.

Začetek dela je takoj.

SAVSKE ELEKTRARNE
LJUBLJANA
TOZD ELEKTRARNA
MEDVODE

Ponovno razpisuje prosta
dela in naloge

OBRATNEGA
KLJUČAVNICARJA II

2 izvajalca

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev imeti tudi: — kvalifikacijo ključavničar, — 3 leta prakse.

Pismene prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na TOZD Elektrarna Medvode, 61215 Medvode, Gorenjska cesta 46.

KOMUNALNO PODJETJE
TRŽIČ p. o.
Pristava 80

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

VODIŠTALATERSKA
DELA

Pogoji:

- KV vodoinštalater 4. stopnja strokovne izobrazbe,
- 1 leto delovnih izkušenj,
- vozniški izpit B kategorije.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dni po objavi na naslov: Komunalno podjetje Tržič, Pristava 80.

V poslovalnicah TO ZAR na Jesenicah smo opazili pe in praktične izdelke programa ZOI 84. DO im pri nakupu večjih količin popust. Informacije po 78-197 in 81-543.

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Prodaj jedilni KROMPIR igor za ozimnico, na drobno in debelo. Naslov v oglasnem oddelku 11588

Prodaj domača JABOLKA za ozimnico, sorte: jonatan, rdeči delišes, kri-vopecelj, voščence... Bojan Benedičič, Prezrenje 19, tel. 70-028 11605

Prodaj SADIKE za živo mejo — zamzelni liguster. Vovk, Lesce, Boštjanova 4, tel. 74-005 11890

Prodaj novo moško DIRKALNO KOLO maratona, 10 prestav, za 27.000 din. Šifra: Deset 11891

Prodaj nerabljen küppersbusch ŠTEDILNIK za etažno centralno. Telefon 60-976 11892

Prodaj JABOLKA za mošt. Šenk Marija, Predoslje 96 11893

Prodaj »TEPIH« 2 x 3 m. Branko Ječnik, Hrastje 175, Kranj 11894

Ugodno prodaj GRAMOFON z ojačevalcem iskra HI-FI, 2 x 20 W. Ul. Lojzeta Hrovata 7, Kranj (Frank) 11895

Prodaj 10 dni starega BIKCA Golob, Struževo 12, Kranj, tel. 28-757 11896

Poceni prodaj novo PEČ za etažno centralno. Dokl. Goriče 17, tel. 27-288 dopoldan 11897

Prodaj črnobel TELEVIZOR, Britof 296, Kranj 11898

Prodaj termoakumulacijsko PEČ 4 kW. Telefon 064/40-508 11899

Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem, otroški športni VOZIČEK in otroški STOLČEK za avto, otroško POSTELJO 80 x 200 in 200 VOGALNI-KOV. Telefon 24-457 dopoldan: 24-631 popoldan 11900

Prodaj JAGODE — humelove plezalke in ROŽE trajnice. Telefon 40-590 11901

Prodaj neškropljene ČEŠPLJE, po 50 din. Britof 294 11902

Prodaj 4-letno lipicansko KOBILJO, rjave barve, brejo; ter dveletno angleško ZREBICO, črne barve. Informacije dobite pri Konjeniškem klubu »TRIGLAV« Bled na hipodromu pod Lesicami 11903

Prodaj globok OTROŠKI VOZIČEK (nemški) ter dve oblačili in dežnik za športni voziček. Telefon 26-176 11904

Prodaj skoraj nov raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA, Cankarjeva 31/A, stanovanje št. 2, Radovljica 11905

Ugodno prodaj skoraj novo PEČ küppersbusch za etažno ogrevanje. Informacije dopoldan po tel. 28-861 — int. 26-21 — Janko Hvast, Gorenjesavska 36, Kranj 11906

Prodaj dve plemenski SVINJI in 8 PUJSKOV, starih po 6 tednov. Telefon 62-912 11907

Prodaj nov KÜPPERBUSCH za etažno centralno kurjavo. Telefon 68-250 11908

Prodaj dve OVCI. Ribno 127, Bled 11909

Prodaj suhe hrastove DESKE in PLOHE ter STROJ za izdelovanje STREŠNE OPEKE špičak, dveh velikosti. Povalej Pavla, Hudigraben 12, Trzin 11910

Prodaj brejo KOZO. Podhom 7, Zg. Gorje, tel. 77-045 11665

KOPALNO BANJO, rabljeno, dobro ohranjeno, prodaj po zmerni ceni. Geni Šmid, Selca 37, Selca 11911

GOSTINCI POZOR! Prodaj gostinško OPREMO, stroje in drobni INVENTAR: pomivalni stroj za krožnike, lupilec za krompir, pomivalno korito, tnalo za meso, cvrtnjak, 16 l + 25 l, plinski žar, plinski štedilnik (4 gorilci), štedilnik (4 plin, 2 elektrika), grelni pult za krožnike, dve zamrzovalni skrinji (ena 30 l, ena 52 l), recepcijski pult, šankomat 2000 — 8 pip, stroj za kozarce, expres aparat z mlinčkom, blagajno digi-tron, vrtno garniture, gostinske mize in stole, cenik, svetlobni napis, slike »Maršala Tita«, akvarij, šank s podstavkom za expres aparat, ledomat, re-

gal za šankom, vrtljive stole, tapacirane, v skaju, z mizami, svetlobne efekte za disco, mešalno mizo, zakonsko spalnico, sedežno garnituro z omaro. Prodaja bo v sredo, 26. 9., od 12 do 18. ure in v SOBOTO, 29. 9., od 9. do 16. ure v Domu pod planino na Trebiji, Poljanska dolina. 11941

Prodaj dobro ohranjeno STARINSKO DNEVNO SOBO in zakonsko SPALNICO (furnir). Telefon 064/23-071 — int. 388 dopoldan; 064-75-314 popoldan 11942

Prodaj dvoosno, 6-tonsko PRIKOLICO kiper ter VERIGE z grabelji, za gume — 28 col. Slavko Debelak, Stara Oselica 54, Gorenja vas 11943

Prodaj 1 kub. m macesnovih PLOHOV. Telefon 82-065 od 15. do 16. ure 11944

Prodaj fasadni ODER, primeren za enonastropne, stanovanjske hiše. Franc Avguštin, Godešič 91, Škofja Loka 11945

Prodaj KONJA, vajenega vseh kmečkih del. Janez Erbežnik, Andrej 18 nad Zmencem, Škofja Loka 11946

KUPIM

Kupim ohranjen MOTOR dvo ali tro brzinc ali APN-4, Naslov v oglasnem oddelku 11912

KOTEL za žganjekuho, 50-litrski, kupim. Telefon 23-982 11913

Kupimo 100 OPEČNIH SLEMENJAKOV. Telefon 21-163 do 14. ure 11914

VOZILA

Ugodno prodaj ZASTAVO 750 (cena 4,5 SM). Brane Mežnarec, Selo 11, Zirovnica 11492

Ugodno prodaj FIAT 850 sport cope rdeče barve. Ogled možen vsak dan popoldne. Mali Franc, Deteljica 7, Trzin 11493

PEUGET 204 karavan, poceni prodaj (primeren za dele), letnik 1967. Telefon 28-427 11334

Prodaj ZASTAVO 750 L, letnik 1978. Krenner, Kidričeva 16, Kranj 11698

Prodaj ALFA SUD, letnik 1975. Telefon 65-109 11915

Prodaj brako PRIKOLICO in dve rabljeni avtomobilski GUMI metzeler 175 x 13 radial s platišči. Telefon 064/62-781 11916

ŠKODO 110 L, 1973, poceni prodaj. Telefon 25-819 11917

Prodaj VW 1600 TL, po delih. Telefon 26-607 11918

Prodaj FIAT 850 coupe, karamboliran, vozen, cena 7 SM. Ogled v Tavčarjevi 29 vsak dan dopoldan 11919

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1976, za 7,5 SM. Struževo 33, Kranj 11920

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1975, registrirano do 23. 5. 1985, potrebno manjšega kleparskega popravila. Milje 9, Senčur 11921

Prodaj 3 zimske in 2 letni GUMI, dimenzije 155 x 13. Informacije po tel. 28-613 11922

Prodaj VLEČNO KLJUKO za Z-101 ali za Z-750. Kranj, Kidričeva 38, Janičević 11923

Prodaj osebni avto SUNBEAM 1300 DL, letnik 1977, prva registracija 1978. Matija Šalehar, tel. 061-51-125 po 16. uri 11924

Prodaj TOMOS AUTOMATIC 3 MS, letnik 1984. Pašagić, Mrakova 1, Kranj 11925

Prodaj neregistriran AMI 8. Ogled od 15. do 16. ure. Cena po dogovoru. Zlebnik, Tuga Vidmarja 10/36, Kranj 11926

Ugodno prodaj ZASTAVO 125 PZ, letnik 1972, dobro ohranjen, registriran do konca leta. Podpeskar, Bertone-ljeva 42, Kranj, tel. 22-521 11927

Ugodno prodaj ZASTAVO 128, letnik 1982. Telefon 47-676 11928

Prodaj osebni avto VW 1300, letnik 1971. Telefon 74-428 od 16. do 18. ure 11929

Ugodno prodaj RENAULT 18; SURF imgrad delfin in dvizna GARAŽNA VRATA. Kranj, Kalinškova 13 11930

Prodaj rabljene GUME z obroči, dimenzije 7,50 x 20. Telefon 74-855 11931

FIAT 127, letnik 1970, dobro ohranjen, ugodno prodaj. Ogled popoldan. Ahčin, Olševsek 66, Preddvor 11932

Prodaj 10 let staro ZASTAVO 750, registrirano do junija 1985. Telefon 65-072 zvečer 11933

ZASTAVA kombi 430 K, letnik 1976, prevoženih 46.000 km, registrirano do 1. 8. 1985, prodaj. Jože Košenina, Sv. Duh 35, Škofja Loka 11934

Prodaj ZASTAVO 101, obnovljeno, I. registracija 1977, registrirano do avgusta 1985. Ogled vsak dan. Podgoršek, C. 4. julija 57, Trzin 11935

Prodaj ZASTAVO 101 L, letnik 1976, registrirano do avgusta 1985. Rok Jerman, Mlaka 122, Kranj, tel. 26-487 11936

CITROEN GA, letnik 1981, drap barve, cena 50 SM, prodaj. Telefon 23-336 od 13. do 15. ure 11937

Prodaj ZASTAVO 101 po delih: motor, polosovino, alternator, zavorne naprave. Radovan Milanović, Kropa 3 11938

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1978. Ogled od 16. do 18. ure. Pot za krajem 16, Kranj—Orehek 11939

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1972, dobro ohranjen, cena 10 SM; ter PEČ tam stadler, 40.000 cal., cena 8 SM. Sonja Božnar, Ševlje 9, Selca, tel. 67-121 — int. 261 od 6. do 14. ure 11940

DELFIN

Kranj

vas vabi na ribje specialitete

STANOVANJA

Izobraženi osebi, oddam SOBO s souporabo kopalnice, eventualno tudi kuhinje, po dogovoru, v naselju Vodovodni stolp, s telefonom, I. nadstropje. Naslov v oglasnem oddelku 11947

Iščem SOBO, zaradi zaposlitve. Telefon 27-271 ali naslov v oglasnem oddelku. 11948

Mlad par išče SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Nudim predplačilo za eno leto. Ponudbe pod šifro: Gotovina 11949

Dekle — uslužbenka, išče SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Nudim pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku 11950

V središču Kranja, Cankarjeva 12 (na Pungartu) oddam 100 kv. m. POSLOVNIH PROSTOROV.

Primerno za pisarne, mirnejše obrtne dejavnosti... Vse informacije dobite po telefonu 061-219-640.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

Ponudbe pošljite na naslov Mladinska knjiga TOZD Založba, Titova 3, Ljubljana.

nice 30/E. Komenda, ni popraviljal svoje hiše s cerkvenim denarjem 11828

Če ste sami svoj mojster lahko skraj zastoj, odpeljete dobro ohranjen ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika), nerabljen. Grmovšek, tel. 25-326 od 12. do 18. ure. 11829

IZGUBLJENO

DIJAK (raznašalec časopisov) izgubil večjo vsoto denarja od naročnine od Čirč do Hrastja. Prosi poštenega najditelja, da vrne denar proti nagradi. Spročitati na tel. 26-850.

Umrla je naša mama, stara mama, prababica in praprababica

MARIJA KANIŽAR

iz Šorlijeve 19 v Kranju

Pokopali jo bomo na kranjskem pokopališču v sredo, 26. septembra 1984, ob 15. uri

Do pogreba leži v mrliški vežici na kranjskem pokopališču. NJENI: otroci Marija, Jana, Slavica, Marjan z družinami in prapravniki

V Kranju, 24. septembra 1984

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega očeta

IVA WENDLINGA-IČKA

borca Prešernove brigade

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam takoj priskočili na pomoč in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter njegov grob zasuli s tako lepim cvetjem. Iskrena hvala tudi ZB Primskovo za organizacijo pogreba, godbi, pevcem in govorniku.

ZAHVALJUJEMO SE VSEM, KI SO SOČUSTVOVALI Z NAMI!

VSI NJEGOVI

Kranj, 1984

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOŽEFE KOKALJ

P. d. Pirčeve mame

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem okteta Vigred, govorniku Franciju Mubiju za ganljive besede ob odprtem grobu, organizacijam Tekstilindus — Obrat I. in Obrat II. ter Planiki za darovane vence. Posebej se zahvaljujemo Jerdanovim, Benedičičevim in Štefki Sajovic za nesebično pomoč ob težkih trenutkih.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Predoslje, Bitnje, 18. septembra 1984

Umrla je naša draga mama

MONIKA JEKOVEC

p. d. Rokova mama

Na zadnjo pot jo bomo pospremili danes, 25. septembra 1984 ob 16. uri, izpred hiše žalosti v Žiganji vasi na pokopališče v Križe.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Žiganja vas, 25. septembra 1984

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE KERT

roj. STRUPI

Jernejevčeve mame iz Čirč

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje, ji darovali cvetje in jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Bavdku za zdravljenje, patronažnima sestram Branki in Mojci za nego na domu, gospodu dekanu za pogrebni obred in pevcem za žalostinke.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Kranj, 15. septembra 1984

Bašelj: ovce doma, ovčarski dan odpadel — Bašelski ovčerejci so v nedeljo v zgodnjih jutranjih urah odhiteli po 220-glavi trop svojih ovce na planino Dolga njiva na Zaplati. Med povratkom v dolino jih je presenetilo deževje; ovce so sicer prignali domov, ovčarski dan, ki so ga numeravali pripraviti skupaj s turističnim društvom Bela-Trstenik na Celarci v Bašlju, pa je odpadel. Prizadevni ovčerejci in turistični delavci upajo, da bodo imeli več sreče z vremenom prihodnjo nedeljo. — Na stiki: Tone Roblek, eden izmed bašelskih ovčerejcev, vodi trop v domače zavetje. (cz)

Mladi Tržičani organizirajo pohod po »Titovi poti«

Od Mahavovega griča do Škrbine

Prijave za pohod po poti, po kateri je tovariš Tito leta 1934 kot partijski funkcionar ilegalno šel v Avstrijo, sprejemajo še do vključno četrta, 27. septembra, v pisarni tržiške mladinske organizacije ali pri Planinskem društvu Tržič

Tržič — Februarja leta 1934 se je Josip Broz vrnil s prestajanja partijske kazni v Ogulinu in bil kmalu zatem vključen v delo pokrajinskega komiteja KPJ za Hrvatsko. Julija tega leta je bil zadolžen, da potuje na sedež centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, ki je bil takrat na Dunaju, in poroča o razmerah v domovini. Tito je kot prekaljen revolucionar, funkcionar in komunist vedel, da mora pri pripravi poti kar največ sodelovati sam. Preskrbel si je planinsko izkaznico, ki je omogočala gibanje v obmejnem pasu, ter se odločil, da bo potoval prek Karavank. Prišel je v Slovenijo in iz Tržiča skupaj z vodnikom krenil proti meji ter po nekaterih zapeljivih srečno prišel na avstrijsko stran. Po zbranih pričevanjih predsednika Tita in ljudi, ki so posredno ali neposredno sodelovali pri organizaciji te poti, je bil Titov vodnik na poti od

Tržiča do meje na Škrbini do Malejeve domačije pri Borovljah na avstrijski strani Anton Škerjanec iz Seničnega. Podatki o tej poti Josipa Broza so skromni, največ pa so jih razen pokojnega predsednika povedali ustmeno ali pismeno v knjigah o Titu Vilko Vinterhalter, Vladimir Didijer, Ivan Maček-Matija, Miha Marinko, Lidija Šentjurec in predvojni komunist in revolucionar iz Tržiča Peter Uzar.

Tržičani so pred leti primerno obeležili pot Josipa Broza leta 1934 prek Karavank. Na Mahavovem griču v Sebenjah, kjer se je Titova pot začela, so postavili spominsko obeležje, celotno pot do 1876 metrov visoke Škrbine pa primerno označili.

Letos, ko poteka 50 let od Titove poti, želijo v Tržiču ta jubilej še posebej obeležiti. Občinska konferenca Zveze socialistične mladine in štab mladinske pohodne enote Kokrški

odreda že nekaj časa pripravljata dvodnevni pohod po poti, ki jo je prehodil Tito. Pri organizaciji sodelujejo tudi tržiški planinci in alpinisti. Pohod bo v soboto, 29. septembra, in v nedeljo, 30. septembra. Zbor pohodnikov bo v soboto ob sedmih zjutraj pred osnovno šolo Kokrškega odreda v Križah, začetek pohoda pa na Mahavovem griču pri Sebenjah. Pohodna enota bo iz Sebenj krenila skozi Tržič, Slap, Čadovlje do Kala in Kofc, od tod pa na planino Sija, kjer bo tabor. To je pot prvega dne. V nedeljo pa se bodo pohodniki v spremstvu tržiških alpinistov povzpeli na 1876 metrov visoko Škrbino, kjer je Tito takrat prestopil državno mejo, in se še istega dne vrnili v Tržič.

Da bo lahko organizacija pohoda čim boljša, organizatorji prosijo, da se vsi, ki želijo na pohod, do vključno četrta, 27. septembra, prijavijo na občinski konferenci ZSMS Tržič ali Planinskem društvu. Udeleženci naj bodo primerno telesno pripravljani za pot, imeti morajo primerno obleko in obutev. V popotnem nahrbtniku naj bo tudi najnujnejša prehrana!

-jk

Skica Titove ilegalne poti prek Karavank, po kateri bodo v soboto zjutraj krenili tržiški pohodniki

Turoben in pust začetek jeseni. Kot bi dež imel mlade... — Foto: F. Perdan

Javna razsvetljava v Besnici

Miha Sušnik, predsednik sveta krajevne skupnosti: »Javna razsvetljava je bila obveza, ki so jo krajanji sprejeli na referendumu. Prihodnje leto nas čaka še obnova doma družbenih organizacij.« — Marjan Šifrer, predsednik krajevne konference SZDL: »Na Pešnici bi bilo treba zgraditi še trgovino in igrišče. S prostovoljnimi delom pa tega seveda ne zmoremo.«

Besnica — Prihodnje leto bodo prebivalci krajevne skupnosti Besnica nehali plačevati samoprispevek, za katerega so se pred leti odločili na referendumu. Takrat so sklenili, da bodo s samoprispevkom uredili mrliške vežice, zgradili gasilsko garažo, uredili javno razsvetlavo na območju celotne krajevne skupnosti in obnovili dom družbenih organizacij. Iz referendumskega programa so doslej že zgradili mrliške vežice in zgradili gasilsko garažo.

»Na podlagi referenduma je bila ureditev javne razsvetljave na območju celotne krajevne skupnosti predvidena za letos,« razlaga predsednik sveta krajevne skupnosti Miha Sušnik. »Zaradi težav z materia-

GLASOVA ANKETA

So bencinski boni še potrebni?

Razdeljevanje bencinskih bonov za zadnje tromesečje letošnjega leta se je že pričelo. Vozniki bodo spet dobili pravico do nakupa štiridesetih litrov bencina na mesec, ki je danes že po 92.40 dinarjev (super). Polna posoda za gorivo tako stane od tri do štiri tisoč dinarjev. Kdo si jo danes sploh še lahko privoščiti? So ob visoki ceni bencina boni, ki naj bi omejevali porabo, še potrebni?

bencin že tako drag, da si ne morem več privoščiti vožnje, ki je ravno nujna. Bone bi bilo potrebno ukiniti, saj se mnogi vozijo manj samo zaradi visoke cene bencina.«

Silvo Kozina s črpalke na Ljuborah: »Od leta 1976, ko se je pričel bencin hitro dražiti, prodaja ves čas upada. Na črpalke opažamo, da ljudje nimajo več toliko denarja, da bi se lahko brez skrbi vozili. Večina kupi od 5 do 10 litrov bencina in zgodi se, da pride voznik z bonom za 20 litrov, nato pa le 5 litrov, ker za več nima denarja. Približno 80 odstotkom ljudi popolnoma zadošča količina štiridesetih litrov, več tako ne morejo kupiti, ostali, ki nakup zmorejo, pa manjkajoče bone brez problema dobijo. Tako so boni samo nesmiselna formalnost. Potrebno bi jih bilo čim prej ukiniti. Nakup bencina že dolgo omejuje denar, ne boni. Samo še tuji si privoščijo 'polno'.«

Jure Kavčič iz Rakovice: »Mislim, da boni sploh niso potrebni. V začetku, ko so jih uvedli, so me res malo omejevali. Porabil sem več kot 40 litrov bencina. Danes pa se veliko manj vozim, ker je

Jelka Lebar iz Žalca: »Za bonov nismo prihranili prav nič, če se je poraba zmanjšala, samo zaradi dragega bencina. Vem zakaj jih ne ukinejo, saj brez pomena, samo administrativno, ki jih razdeljuje, plačujejo. Včasih sem porabila več kot deset litrov bencina na mesec, nes jih precej manj. Samo če potrebujem več bencina, ko se pravljamo na dopust. Vendar nov ni bilo nikoli problem do Marsikdo jih rad odstopi, saj dem ostajajo. Sicer pa je življenje danes že tako drago, da bo kmalu komaj za najnujnejše, to je že pravo razkošje, zato kupujemo kolesa.«

A. Ažman
Foto: F. Perdan

Kje so učenci

Občutno manjši vpis v srednje šole usmerjenega izobraževanja v Sloveniji in tudi na Gorenjskem — Zdaj naj bi ukiniti še usmeritev za poklic kmetijskega tehnika v Kranju

Jesenice — Poteka že četrto leto, odkar smo uveljavili usmerjeno izobraževanje v srednjih šolah. Poleg številnih prednosti, ki jih je prineslo usmerjeno izobraževanje, se srečujejo po srednjih šolah tudi z velikimi problemi in dilemami, so menili na aktivu gorenjskih ravnateljev na Jesenicah.

Na Gorenjskem se lahko v razne srednje šole in njihove programe vpiše 3100 učencev, letos pa se je vključilo le 2800 učencev. Vedno bolj se pojavlja vprašanje, kje so osnovnošolci, saj se je na primer lani v prve letnike srednjih šol v Sloveniji vpisalo 34.000 učencev, letos pa le 24.000. Šolski prostori ostajajo prazni, vedno več je možnosti za vpis brez predhodnega preizkusa znanja, pa kljub temu ni učencev. Letos so na gorenjskih srednjih šolah opravljali preizkus znanja le na računalniški usmeritvi, kjer sta se vpisala dva kandidata več, kot je bilo vpisnih mest, in v tekstilno-konfekcijski usmeritvi. Skupaj srednje šole na Gorenjskem zdaj obiskuje 8.000 učencev.

Razne analize in raziskave so pokazale, da je za številne učence učna snov pretežka in da zelo težko sledijo pouku. Raziskave so pokazale, da je skupna vzgojnoizobraževalna osnova kot temeljna in enotna sestavina vseh srednjih vzgojnoizobraževalnih programov zelo zahtevna, da pa je učni uspeh povezan s socialnoekonomskim in kulturnim statusom družine, je že znano.

Na Gorenjskem v srednjem šolstvu buri kri tudi predvidena ukinitve zdravstvene šole na Jesenicah in zdaj še ukinitve usmeritve kmetijskega tehnika na srednji kmetijski in mlekarški šoli v Kranju. Gorenjci se zavzemajo za šolo na Jesenicah, saj ima tradicijo in je primerno povezana z družbenim delom. Izkazalo se je tudi, da medicinski kadre potrebujejo. Pojavljajo se težnje, da bi se za poklic kmetijskega tehnika izobraževali gorenjski učenci v Kamniku in da bi se usmeritev v Kranju uknila.

Na Jesenicah so se srednje šole že združile, v Kranju načrtujejo združitev ekonomske in blagovne šole. Prostorski pogoji srednjih šol so povsod precejšen problem, rešujejo ga ob pomoči občin in ob razumevanju vse družbene skupnosti. Največji korak bodo na tem področju napravili v Kranju, kjer gradijo prostore za elektro in kovinarsko stroko.

D. Sedei

Planinske postojanje zapirajo

Kranj — Planinsko društvo K. obvešča planince, da je 17. septembra prenehalo oskrbovati Kranjski dom na Ledinah. Dom Kokrškega odreda na Kališču bo od 23. septembra dalje odprt le še ob sobotnih deljih in praznikih. Za obisk priporočajo v planinskem domu Gospincu na Krvavcu, ki je še oskrbovan.

A. Za